

የንጉሠ ውግዘት

ግቴዎስ 23

ይህ የጌታችን የመጨረሻው ይፋዊ መልእክት ሲሆን፤ መልእክቱም በእውነት ሽፋን በሚገለጽ የሐሰት ሃይማኖት ላይ የቀረበ ጥብቅ ውግዘት ነበር። ከተራው ሕዝብ መሃል አንዳንዶቹ ፈሪሳውያንን ጻድቃን አድርገው ይቆጥሩ ስለነበር በንግግሩ ሳይደነግጡ አልቀሩም።

ምናልባት ሁሉም ፈሪሳውያን ግብዞች እንዳልነበሩ ልብ ግለት የሚገባን ይመስለኛል። በዘመኑ 6 ሺህ ያህል ፈሪሳውያን ሲኖሩ፤ ሙሉ የቡድኑ አባላት ያልሆኑ በርካታ «ተከታዮች»ም ነበሩ። አብዛኛዎቹ ፈሪሳውያን በመካከለኛ መደብ ውስጥ የሚገኙ ነጋዴዎች ሲሆኑ፤ ስለ እውነትና ቅድስና ለሚያቀርቧቸው ጥያቄዎች ታማኞች መሆናቸው አያጠራጥርም። «ፈሪሳዊ» የሚለው ስም የመጣው «ለመለየት» የሚል ትርጉም ካለው ቃል ነው። ፈሪሳውያን ከአሕዛብ፤ ሕጉን ከማይጠበቁ «ርኩስ» አይሁዶችና («ቀራጮችና ኃጢአተኞች» ሉቃስ 15:1-2) የሕይወታቸው ገዥ የሆነውን ወግ አጥባቂውን ሕግ ከሚቃወሙ ከማናቸውም ሰዎች የተለዩ ነበር።

ከፈሪሳውያን መካከል እውነተኛውን መንፈሳዊ ሃይማኖት የሚፈልጉ ጥቂት ሰዎች ነበሩ። ከነዚህም ኒቆዲሞስ (ዮሐ. 3:17:50-53)፤ የአርማትያሱ ዮሴፍ (ዮሐ. 19 ከቅጥር 38 ጀምሮ)፤ እንዲሁም በማርቆስ 12:32-34 በስም ያልተጠቀሰው ሰው ትዝ ይሉናል። ገማልያል እንኳ በቅርቡ ለተመሠረተው ቤተ ክርስቲያን ታላቅ ትዕግሥት አሳይቷል (ዮሐዋ. 5 ከቅጥር 34 ጀምሮ)። በአብዛኛው ግን፤ ፈሪሳውያን ሃይማኖታቸውን ለራሳቸውና ለቁሳዊ ሀብታቸው ማስፋፍያ ይጠቀሙበት ነበር። በመሆኑም፤ ኢየሱስ እነዚህን ሰዎች ማውገዙ የሚያስደንቀን አይሆንም። በዚህ መልእክት ውስጥ የሚገኙትን ሦስት ክፍሎች ተመልከት።

ለሕዝቡ የተሰጠ ማብራርያ (23:1-12)

በዚህ ክፍል ውስጥ ኢየሱስ የፈሪሳውያንን ሃይማኖት ስሕተቶች አጋልጧል።

ስለ ጽድቅ የተሳሳተ አሳብ ነበራቸው (23:2-3)፡- በመጀመሪያ ደረጃ፤ የራሳቸው ያልሆነውን ሥልጣን ይዘዋል። የዚህ ክፍል ቀጥተኛ ትርጓሜ፤ «ጸሐፍትና ፈሪሳውያን ራሳቸውን በሙሴ ወንበር ላይ

ሰይመዋል ...» የሚል ነው። እግዚአብሔር ለእነዚህ ሰዎች ምንም ዓይነት ሥልጣን እንደሰጠ የሚያመለክት አሳብ ከቅዱሳት መጻሕፍት ውስጥ አናገኝም። ብቸኛው ሥልጣናቸው የእግዚአብሔር ቃል ነበር። ስለሆነም፤ ፈሪሳውያን ከቃሉ ውስጥ ለሚያስተምሩት ማንኛውንም ነገር ሕዝቡ መታዘዝ ቢኖርባቸውም፤ የፈሪሳውያኑን ወጎችና ሰው-ሠራሽ ደንቦች መጠበቅ ግን አልነበረባቸውም።

ለፈሪሳውያን፤ ጽድቅ ማለት ለእግዚአብሔር ሕግ የሚያሳዩት ውጫዊ መረዳት ነበር። በመሆኑም ውስጣዊውን የልብ ዝንባሌ ችላ ብለው ነበር። ስለዚህ ሃይማኖት ለቤት ውስጥ አገልግሎት ከሚውሉ ቅመማ-ቅመሞች አንሥቶ፤ የሕይወትን ዝርዝር ጉዳዮች የሚቆጣጠሩ የተለያዩ ደንቦችን መታዘዝ ሆነ (ቁ. 23-24)። ፈሪሳውያን በቃላት መረጣና በሥነ-ሥርዓት አክባሪነቱ ረገድ ጥንቁቆች ሲሆኑ፤ በውስጣዊ ማንነታቸው ግን ሕጉን አይታዘዙም ነበር። እግዚአብሔር ከውስጣዊ ማንነታችን እውነትን ይፈልጋል [መዝ. (51)፡6]። የምንሰብከው አንድ ነገር፤ የምንኖረው ሕይወት ደግሞ ሌላ ከሆነ ግብዞች ነን ማለት ነው።

ስለ አገልግሎት የተሳሳተ አሳብ ነበራቸው (23፡4)፡- ለእነዚህ ወገኖች፤ አገልግሎት ማለት ለሕዝቡ ሕግጋትን ማስተላለፍና በሸክም ላይ ሸክም መጨመር ነበር። በሌላ አባባል፤ ፈሪሳውያን ከራሳቸው ይልቅ በሌሎች ላይ ይጨክኑ ነበር። ኢየሱስ የመጣው የሰዎችን ሸክም ለማቃለል ሲሆን (ማቴ. 11፡28-30)፤ ዳሩ ግን ሕግ-አጥባቂ ሃይማኖት ሁልጊዜም ሸክምን ለማክበድ ይሻል። ኢየሱስ እርሱ በመጀመሪያ ያላደረገውን ማንኛውንም ነገር እንድናደርግ አይጠይቀንም። ፈሪሳውያን ግብዝ የሃይማኖት አምባገነኖች እንጂ መንፈሳዊ መሪዎች ስላልነበሩ፤ ትእዛዝ ከመስጠት በቀር የሚያስተምሩትን አያደርጉትም ነበር።

ስለ ታላቅነት የተሳሳተ አሳብ ነበራቸው (23፡5-12)፡- ለእነርሱ ስኬታማነት ማለት ከሰዎች ዘንድ እውቅናና ምስጋና ማግኘት ነበር። ከእግዚአብሔር ዘንድ ስለሚገኘው ምስጋና አይገዳቸውም ነበር። በመሆኑም፤ ሃይማኖታቸውን የሰዎች ቀልብ መሳቢያ እንጂ ለእግዚአብሔር ክብር መስጫ አድርገው አልተጠቀሙም ነበር (ማቴ. 5፡16)። ይህም ቅድስናቸውን ለማሳየት ሃይማኖታዊ ጌጣጌጦችን እስከመጠቀም አድርጏቸዋል። «አሸንክታቦች» ፈሪሳውያን የቅዱሳት መጻሕፍት ክፍሎችን የሚያስቀምጡባቸው ትናንሽ የቆዳ ክታቦች ነበሩ። በመሆኑም፤ ዘዳግም 6፡8ን እና 11፡18ን ቃል በቃል ለመታዘዝ እነዚህን ክታቦች በግምባሮቻቸውና በክንዶቻቸው ላይ ያስራሉ። እንዲሁም የልብሳቸውን «ዘርፍ» ያስረዝማሉ (ዘጉ. 15፡38፤ ማቴ. 9፡20 ተመልከት)።

በተጨማሪም ፈረሳውያን ሥልጣን የታላቅነት ምልክት እንደሆነ ስለሚያስቡ በምኩራብና በግብዣ ቦታዎች ከሁሉም በላቁ ስፍራዎች ላይ ለመቀመጥ ይፈልጉ ነበር። እንደ እውነቱ ግን ሰው የሚቀመጥበት ስፍራ ከሰውየው ግንኙነት ጋር ግንኙነት የለውም። ታላቅ ሳይንቲስት የነበረው አልበርት አይንስታይን፡ «የስኬታማነትን ዝና ለመቀዳጀት ሳይሆን፤ ጠቃሚ ሰው ለመሆን ተጣጣር» በማለት ጽፎአል።

በተጨማሪም የክብር ማዕረጎች የታላቅነት ምልክቶች እንደሆኑ አድርገው ያስቡ ነበር። «ረቢ» የሚለው ማዕረግ «የእኔ ታላቅ» (የኔታ) የሚል ትርጉም ሲኖረው፤ የሃይማኖት መሪዎች ይመኙት ነበር። (ዛሬ የቤተ ክርስቲያን መሪዎች የክብር የደክተርነት ድግሪዎችን ይመኛሉ።) ደቀ መዛሙርቱ ሁሉ ወንድማማቾች ስለነበሩና ኢየሱስ ብቻ መምህራቸው ስለነበር (ቁ. 8)፤ «ረቢ» እንዳይባሉ ከልክሎአቸዋል። በእግዚአብሔር ልጆች መካከል በኢየሱስ ክርስቶስ ጌትነት ሥር መንፈሳዊ እኩልነት አለ።

ከዚህም ሌላ መንፈሳዊ ነገሮችን በማስመልከት «አባት» የሚል ማዕረግ እንዳይጠቀሙም ከልክሎአቸዋል። ሥጋዊ አባትን በዚሁ ማዕረግ መጥራቱ ስሕተት ባይሆንም፤ መንፈሳዊ መሪን በዚህ ስም መጥራቱ ትክክል አይደለም። ጳውሎስ በወንጌሉ አማካኝነት ሰዎችን ስለወለደ ራሱን እንደ «መንፈሳዊ አባት» አድርጎ ቢጠቅስም (1ኛ ቆሮ. 4፡15)፤ እርሱን በሚጠሩበት ጊዜ በዚያ ስም እንዲጠቀሙበት አልጠየቀም።

የተከለከለው ሦስተኛው ማዕረግ «ሊቅ» (ቁ. 10) የሚል ሲሆን፤ ትርጉሙም፡ «መሪ፤ አስተማሪ» እንደማለት ነው። ይህ በቅጥር 8 ላይ «መምህር» ተብሎ እንደተተረጎመው ቃል ሳይሆን፤ «ፊት ፊት እየቀደመ የሚመራ» ማለት ነው። ምናልባት ከዚህ ቃል ጋር የሚመጣጠነው ዘመናዊ ቃል «የበላይነት» የሚለው ነው። እግዚአብሔር መንፈሳዊ መሪዎችን በቤተ ክርስቲያን ውስጥ ሾሞአል፤ እነዚህ ግን በሕይወታችን ውስጥ የእግዚአብሔርን ስፍራ መውሰድ የለባቸውም። እውነተኛ መንፈሳዊ መሪ ሕዝቡን ወደ ነፃነትና ከክርስቶስ ጋር የቀረበ ግንኙነት ወደሚፈጥሩበት ብቃት ይመራል እንጂ የራሱ አሳቦችና እምነቶች ወዳሉበት ባርነት አይነዳቸውም።

እውነተኛ ታላቅነት የሚገኘው ሌሎችን በማገልገል እንጂ ሌሎች እኛን እንዲያገለግሉን በማስገደድ አይደለም (ዮሐ. 3፡30፤ 13፡12-17)። እውነተኛ ታላቅነት እግዚአብሔርን በምንታዘዝበት ጊዜ ከእርሱ ዘንድ ብቻ የሚመጣ እንጂ እኛ የምንፈጽመው ገድል አይደለም። ራሳችንን ከፍ ከፍ ብናደርግ እግዚአብሔር ዝቅ ያደርገናል፤ ዳሩ ግን

ራሳችንን ብናዋርድ እግዚአብሔር በጊዜው ከፍ ከፍ ያደርገናል (1ኛ ጴጥ. 5:6)።

በፈራሳውያን ላይ የተሰነዘረ ውግዘት (23: 13-36)

ይህንን የውግዘቶች ዝርዝር ስናነብ ኢየሱስ ትዕግሥቱ አልቆበት እንደተናደደ አድርገን ማሰብ የለብንም። እንደ እውነቱ ግን በኃጢአታቸውና እነዚያ ኃጢአቶች በሕዝቡ ላይ በሚያደርሱባቸው ላይ ተቆጥቷል። ይሁንና ፈራሳውያኑ ለእግዚአብሔር እውነትና ለራሳቸው ኃጢአት በመታወራቸው ጥልቅ ኃዘን ተሰምቶት ነበር።

ምናልባት እነዚህን ስምንት «ወዮዎች»ን ማብራራት የሚሻለው በማቴዎስ 5: 1-12 ውስጥ ከሚገኙ ብዕዕናዎች ጋር በማነጻጸር ይሆናል። ጌታ በተራራው ስብከቱ ውስጥ እውነተኛውን ጽድቅ ገልጾአል፤ በዚህ ስፍራ ደግሞ ሐሰተኛ ጽድቅን አጋልጧል።

ወደ መንግሥተ ሰማያት ይገባሉ - መንግሥተ ሰማያት ይዘጋሉ (23: 12፤ 5: 3)። በመንፈስ ድሆች የሆኑ ወደ መንግሥተ ሰማያት ሲገቡ፤ በመንፈስ የሚታበዩ ግን ራሳቸውንና ሌሎችንም እንኳ ከመንግሥተ ሰማያት ውጭ ያስቀራሉ። የግሪኩ ግሥ የሚያሳየው ሰዎች ወደ መንግሥተ ሰማያት መግባት የሚፈልጉትን እንዳይገቡ መሰናክል እንደሚሆኑ ነው። ራስህን ከመንግሥተ ሰማይ ውጭ ማስቀረትህ የከፋ ነገር ሲሆን፤ ከሌሎች ፊት ቆመህ መሰናክል ስትፈጥር ደግሞ የከፋት ከፋት ይሆንብሃል። በእግዚአብሔር እውነት ፋንታ ሰው-ሠራሽ ወጎችን እያስተማሩ «የእውቀትን መክፈቻ በመውሰድ» የደገነነትን በር ይዘጋሉ (ሉቃስ 11:52)።

የሚያለቅሱ ይጽናናሉ - የሚያወድሙ ይኩንናሉ (23: 14፤ 5: 4)። ይህ ቁጥር በአንዳንድ የማቴዎስ ወንጌል ቅጂዎች ውስጥ የማይገኝ ቢሆንም በማርቆስ 12:40 እና በሉቃስ 20:47 ላይ ይገኛል። በራሳቸው ኃጢአት ላይ ከማልቀስና ስለ ጉስቋላ መበለቶች ድህነት ከማዘን ይልቅ፤ ፈራሳውያን ሕዝቡን ለመዝረፍ መጠቀሚያ ያደርጉት ነበር። ሃይማኖታቸውንም «የምኞት ሸማ» አድርገው ተጠቀሙበት (1ኛ ተሰ. 2:5)።

ትሑታን ምድርን ይወርሳሉ - ዕቡያን ነፍሳትን ወደ ሲኦል ይሰዳሉ (23: 15፤ 5: 5)። ፈራሳውያን የሚያሳምኑት ሰው የእነርሱን ፈለግ ወደ መከተሉ ይለወጣል። እነዚህ ፈራሳውያን ሌሎችን ወደ ራሳቸው ሕግ-አጥባቂነት ዘይቤ ለመግረክ ቢፈልጉም የሚያመጧቸውን ሰዎች ከሕያው እግዚአብሔር ጋር አያስተዋውቁም ነበር። ፈራሳውያን ነፍሳትን በማዳን ፈንታ ይኩንኑ ነበር!

«የሲኦል ልጅ» የሚለው ኢየሱስ ፈሪሳውያንን ከጠራበት «የዲያብሎስ ልጅ» ከሚለው ሐረግ ጋር የሚወዳደር ነው (ዮሐ. 8:44፤ ማቴ. 12:34፤ 23:33)። «የዲያብሎስ ልጅ» (ጽድቅ የሚገኘው በክርስቶስ በማመን ነው የሚለውን) የእግዚአብሔርን የደገነነት መንገድ ገለል አድርጎ የተወ ነው። ይህ ሰው በሚያምንበት በማንኛውም የሃይማኖት ዘይቤ በመጠቀም የራሱን ጽድቅ ይገልጻል። ብዙውን ጊዜ አዲስ የተለወጠው ሰው ከመሪው የላቀ ቅንዓት ያሳያል፤ «ድርብ አምልኮቱም» ድርብ ኩነኔ ከማስከተል ሌላ ዘላቂ የሆነ ትርፍ አያስገኝለትም። ሰዎች ወደ ሲኦል አሽቂልቀው እየወረዱ ሳለ ወደ መንግሥተ ሰማያት እንደሚሄዱ አድርገው ማሰባቸው ምንኛ ያሳዝናል!

ለቅድስና ይራባሉ - ለትርፍ ይስገበገባሉ (23:16-22፤ 5:6)፡- «ዕውራን መሪዎች» የሚለው የአድማጮቹን ፊት በፈገግታ ሊያፈካ የሚገባው ፍጹም አገላለጽ ነው። ኢየሱስ አስቀድሞም ጠቅሶታል (ማቴ. 15:14)። ፈሪሳውያን ለእውነተኛ የሕይወት እሴቶች የታወሩ ነበሩ፤ የሚያስቀድሟቸውም ነገሮች የተምታቱ ነበሩ። መሐላ ይፈጽሙና ያንኑ መሐላ ለማጽናት የአንድ የተቀደሰ ዕቃ ስም ይጠሩ ነበር፤ ለምሳሌ በቤተ መቅደስ ውስጥ በሚገኝ ወርቅ ወይም በመሠውያ ላይ በሚቀመጥ መባ ይምሉ ነበር። በመቅደሱ ወይም በመሠውያው ግን አይምሉም ነበር። ወርቁን የሚቀድሰው ቤተ መቅደሱ ሲሆን፤ መባውንም የሚቀድሰው መሠውያው ነበር። ክብደት በሚሰጧቸው ጉዳዮች ውስጥ ተቀዳሚውን ስፍራ ለእግዚአብሔር አይሰጡም ነበር።

ፈሪሳውያን በመሠውያው ላይ የሚገኘውን መባና ወርቅ ይፈልጉ እንደነበር ኢየሱስ ያውቅ ነበር። ፈሪሳውያንም «ቁርባን» ይሰጡ የነበሩት ለዚሁ ዓላማ ነበር። ለእግዚአብሔር የተሰጠ ማንኛውንም ነገር ለሌሎች ተግባሮች ሊያገለግል አይችልም (ማር. 7:10-13፤ ማቴ. 15:1-9)። እነዚህ ሰዎች የእግዚአብሔርን ጽድቅ እየፈለጉ አልነበሩም፤ ለትርፍ የሚስገበገቡ ነበሩ። እግዚአብሔርንና ሌሎችንም ሰዎች እየዘረፉ በዝናቸው የሚዘልቁበትን «የሃይማኖት ዘዴ» አዘጋጅተው ነበር።

ምሕረትን ይቀበላሉ - ምሕረትን ይተዋሉ (ማቴ. 23:23-24፤ 5:7)። ፈሪሳውያን ለትናንሽ ነገሮች ትኩረት ይሰጡ ነበርና አስፈላጊ ነገሮችን እየተዉ ለጥቃቅኑ የሕይወት ክፍሎች ዝርዝር ደንቦችን ያወጡ ነበር። በአመዛኙ ሕግ-አጥባቂዎች ዝርዝር ነገሮችን እየተከታተሉ ለታላላቅ መመሪያዎች ይታወራሉ። እነዚህ ሰዎች ንጹሕ ሰው ስለመኩንናቸው አልተጨነቁም ነበር፤ ዳሩ ግን ወደ ጲላሞስ የፍርድ አዳራሽ ገብተው እንዳይረክሱ ሰጉ (ዮሐ. 18:28)።

የብሉይ ኪዳን ሕግ አሥራት ማውጣትን ይጠይቅ እንደነበረ የሚያጠራጥር አይደለም (ዘሌ. 27:30፤ ዘዳ. 14 ከቀጥር 22 ጀምሮ)። አብርሃም ሕግ ከመሰጠቱ ከረጅም ጊዜያት ቀደም ብሎ አሥራት ያወጣ ሲሆን (ዘፍ. 14:20)፥ ያዕቆብም የአያቱን ምሳሌነት ተከትሏል (ዘፍ. 28:20-22)። ከጸጋ ሥር የሚከናወነው የክርስቲያን አሰጣጥ በ2ኛ ቆሮ. 8-9 ውስጥ ተብራርቷል። እኛም ብንሆን አሥራትን (10%) ብቻ ሳይሆን በፍቅር ከተሞላው ልብ መባዎችንም ልናቀርብለት ይገባል።

ፍትሕ፡ ምሕረት እና ታማኝነት እግዚአብሔር የሚፈልጋቸው አስፈላጊ መሥፈርቶች ናቸው። ደንቦችን መጠበቅ እንኝህን መሥፈርቶቹን አይተካቸውም። ለዝርዝር ጉዳዮች አትኩሮት መስጠቱ አስፈላጊ ቢሆንም በመንፈሳዊ ነገሮቻችን ቅድሚያ የሚሰጣቸውን ከማስቀደም ቸል ልንል አይገባም። ኢየሱስ አሥራት የማውጣቱን ተግባር አልኩነም፤ ዳሩ ግን ከሕግ-አጥባቂ ምግባራቸው የተነሣ እውነተኛ ክርስቲያናዊ ባሕርይ ለማሳደግ የማይፈልጉትን ሰዎች አጥብቆ ኩንናለል።

ልብ-ንጹሐን - ልብ-ርኩሳን (ማቴ. 23:25-28፤ 5:8)፡- በዚህ ስፍራ ኢየሱስ በሁለት መግለጫዎች ተጠቅሞአል፡- ጽዋና ወጭት እንዲሁም መቃብር። ሁለቱም አንድ ዓይነት እውነት ያንጸባርቁ ነበር፤ ከበስተውጭ በኩል ንጹሕ ሆነን ብንታይም፥ ውስጣችን ግን የቆሸሸ (የተበከለ) ሊሆን ይችላል። በቆሸሹ የመመገቢያ ዕቃዎች ውስጥ የፈለግኸውን ዓይነት ምግብ ብትጨምር፥ ምግቡም ይቆሸሻል። ሰዎች የሚመለከቱት ውጫዊውን ክፍል ስለሆነ ፈሪሳውያን ውጪውን ለማጽዳት ይጠነቀቁ ነበር፤ በዚህም የሰዎችን ሙገላ ለማግኘት ይሹ ነበር። እግዚአብሔር ግን ልብን ያያል (1ኛሳሙ. 16:7)። እግዚአብሔር የውስጥን በሚመለከትበት ጊዜ «ቅሚያና ስስት» ሞልቶበት ያያል (ቁ. 25)።

አስከሬኖችን ወይም ከሙት ጋር የሚዛመዱ ነገሮችን አይሁዶች በሥርዓት ደረጃ ርኩስ ስለሚያደርጓቸው (ዘኁ. 19 ከቀጥር 11 ጀምሮ) እነዚህን ነገሮች ከመንካት ይጠነቀቁ ነበር። ከዚህም የተነሣ አንድ ሰው ሳያውቅ ለርኩሶት እንዳይዳረግ ለማድረግ መቃብሮችን በኖራ ይለስኑ ነበር፤ በተለይም በፋሲካ ሰሞን ይህንን ያደርጉ ነበር። ይህ ምንኛ የግብዝነትን ምስል አጉልቶ የሚያሳይ ሥዕል ነው፡- ከውጭ በነጭ የኖራ ቀለም የተለቀለቀ ከውስጥ ግን በሞት በድን የተበከለ!

የጌታችን የተስፋ ቃል፡ «ልበ-ንጹሐን ብፁዓን ናቸው» የሚል ነበር። «አጥብቀህ ልብህን ጠብቅ - የሕይወት መውጫ ከእርሱ ነውና» (ምሳሌ 4:23)። ዲ. ኤል. ሙዲ፡ «እኔ ስለ ባሕርዬ እስከተጠነቀቅኩ ድረስ፡ ለስሜ መልካምነት ልሠጋ አይገባም፤ ምስክርነቴ ለራሱ ይጠነቀቃል» ይሉ ነበር። የፈሪሳውያን ድካም ለመሞገስ (ዝና) እንጂ ለባሕርያቸው መልካምነት አልነበረም።

የሚያስታርቁና የሚሰደዱ የእግዚአብሔር ልጆች ናቸው - የሚያሳድዱ የሰይጣን ልጆች ናቸው (23:29-33፤ 5:9-12)፡- ኢየሱስ ፈሪሳውያንን «እባቦች፡ የእፋኝት ልጆች ...» ብሎ በሚጠራበት ጊዜ፡ እባብ ከሆነው ሰይጣን ጋር በአንድ ወገን እያሰለፋቸው ነበር (ዘፍ. 3 ከቀጥሮ 1 ጀምሮ)። ኢየሱስ ስለ እንክርዳድ በሰጠው ምሳሌ ውስጥ ሰይጣን ቤተሰብ እንዳለው ገልጾልላል (ማቴ. 13:38)። ሰይጣን ነፍሱ-ገዳይና ሐሰተኛ (ዮሐ. 8:44) ሲሆን ልጆቹም የእርሱን ምሳሌ ይከተላሉ። ፈሪሳውያን ውሸተኞችና (ቁ. 30) ነፍሱ-ገዳዮች ነበሩ (ቁ. 34)።

ፈሪሳውያን የሰማዕታትን መቃብሮች የማነጽ፡ የማደስና የማስጌጥ ልማድ ነበራቸው። ዳሩ ግን ሰማዕታትን የገደሉት አባቶቻቸው ነበሩ! እነዚህም የሥጋ አባቶቻቸው ሳይሆኑ ያለፈው ዘመን ግብዞች «መንፈሳዊ አባቶቻቸው» ናቸው!

ከቃየን ጀምሮ ሁልጊዜም በዓለም ውስጥ አስመሳይ አማኞች ነበሩ (ዘፍ. 4:1-15፤ 1ኛ ዮሐ. 3:10-15)። ፈሪሳውያንና መሰሎቻቸው «በሃይማኖት» ስም ለፈሰሰው የጻድቃን ደም ሁሉ ተጠያቂዎች ናቸው። በብሉይ ኪዳን ውስጥ የተጠቀሰው የመጀመሪያው ሰማዕት አቤል ሲሆን (ዘፍ. 4)፡ የመጨረሻው ደግሞ ነቢዩ ዘካርያስ ነበር (2ኛ ዜና 24:20-22 - የዕብራይስጡ መጽሐፍ ቅዱስ ብሉይ ኪዳንን የሚደመድመው በ2ኛ ዜና እንጂ በትንቢተ ሚልክያስ አይደለም)።

የዚህ ረጅም የግድያ ታሪክ ውጤት ምን ይሆን? የከፋ ፍርድ! የበደል ጽዋ በሚሞላበት ጊዜ (ቁ. 32፤ ዘፍ. 15:16) «ይህ ትውልድ» («የእፋኝት ልጆች» ቁ. 33) የእግዚአብሔር ቁጣ ይፈስበታል። ከዚህ ፍርድ ውስጥ አንዳንዱ ኢየሩሳሌም በተደመሰሰች ጊዜ የተፈጸመ ሲሆን፡ የቀረው በዘላለማዊው መንግሥት ውስጥ ከግቡ ይደርሳል።

ከጌታችን አፍ የወጡትን እነዚህን አሳዛኝ ወዮዎች ስንከልስ ፈሪሳውያን ጠላቶቹ የነበሩበትን ምክንያት ልንረዳ እንችላለን። እነርሱ የሚጨነቁት ስለ ውጫዊ ገጽታዎች ሲሆን፡ እርሱ ግን በውስጣዊው ሰው

ላይ ያተኩር ነበር። ፈሪሳውያን ለደንበች ቅድሚያና ከብደት ሲሰጡ፥ እርሱ ግን በመመሪያዎች ላይ የተመሠረተ መንፈሳዊ ሕይወት ያስተምር ነበር። ፈሪሳውያን መንፈሳዊነትን ከሃይማኖታዊ ተግባራትና ለውጫዊ ሕግጋት ከመገዛት አንጻር ሲለኩ፥ እርሱ ግን ከባሕርይ አንጻር ይገመግም ነበር። ኢየሱስ ትሕትናንና የመሥዋዕትነት አገልግሎትን ያስተማረ ሲሆን፥ ፈሪሳውያን ግን ትዕቢተኞችና ሕዝቡ የእነርሱን ዓላማዎች እንዲያራምድ ያለማቋረጥ ይጥሩ ነበር። የኢየሱስ ቅዱስ ሕይወት ሰው-ሠራሽ (አስመሳይ) ቅድስናቸውንና ከንቱ ሃይማኖታቸውን አጋለጠው። በዚህም ከጨለማ በመውጣት ፈንታ ፈሪሳውያን መብራቱን ለማጥፋት ሞከሩ፤ ሆኖም አልተሳካላቸውም!

በኢየሩሳሌም ላይ አነባ (23: 37-39)

ኢየሱስ እነዚህን የሰቆቃ ቃላት የተናገረው ለኢየሩሳሌም የነበረውን ፍቅርና በተሰጣቸው በርካታ የደገነነት ዕድሎች ባለመጠቀማቸው የተሰማውን ኃዘን ለመግለጽ ነበር። «ኢየሩሳሌም» የሚለው የእስራኤልን ሕዝብ ሁሉ ያመለክታል። የሕዝቡ መሪዎች የእግዚአብሔርን መልእክተኞች ባለመቀበላቸውና አንዳንዶችንም በመግደላቸው ተደጋጋሚ በደል ቢፈጽሙም፥ ኢየሱስ በጸጋው ሕዝቡን ለመሰብሰብና ለማዳን መጣ።

«... ወደድሁ! ... አልወደዳችሁምም» የሚለው እውነትን ላለመቀበል ያሳዩትን የመጨረሻ ከባድ በደል አሳዛኝነት በአጭሩ ይገልጻል። በዚህ ስፍራ ስለ መለኮታዊ ሉዓላዊነትና ሰብአዊ ኃላፊነት የሚቀርብ ሙግት የለም - ሁለቱም ተጠቃለው ስለቀረቡ። እግዚአብሔር ሰዎችን ማዳኑን እንዲቀበሉ አያስገድዳቸውም ወይም የግትር እምቢተኝነታቸውን ውጤቶች አይለውጥም። «ሕይወት እንዲሆንላችሁ ወደ እኔ ልትመጡ አትወዱም» (ዮሐ. 5: 40)።

ጫጮቶችዋን የምትሰበስብና የምታቅፍ ወፍ ምሳሌ የተለመደ ነው። ሙሴ በመሰናበቻ መልእክቱ ላይ የጠቀሰው ሲሆን (ዘዳ. 32: 11)፥ በብሉይ ኪዳን ውስጥ በሌሎችም ስፍራዎች ይገኛል (ሩት 2: 12፤ መዝ. (17): 8፤ (36): 7፤ (91): 4)። ይህም የፍቅር፥ የእንክብካቤና ሌሎችን ለማዳን እስከ ሞት የመድረስን ምሳሌ የሚወክል ነው። ኢየሱስ የእስራኤልን ሕዝብ ጨምሮ ለዓለም ኃጢአት ሞቷል፤ ይሁንና «የገዛ ወገኖቼም አልተቀበሉትም» (ዮሐ. 1: 11)።

«ቤታችሁ» የሚለው ምናልባትም ቤተ መቅደሱንና ከተማዬቱን ሊያመለክት ይችላል፤ ሁለቱም በ70 ዓ.ም. በሮም ሠራዊት ተደምስሰዋል። በማቴዎስ 21: 13 ላይ ቤተ መቅደሱ «ቤቴ» ተብሎ

ተጠርቶ ነበር፤ አሁን ግን ተትቶና ተራቁቶ ይገኛል። ኢየሱስ ቤተ መቅደሱንና ከተማዬን በመተው ወደ ደብረዘይት ተራራ አመራ (ማቴ. 24: 1-3)።

ይህም ሆኖ፤ ኢየሱስ ለሕዝቡ አንድ ተስፋ ሰጥቷል፡- አንድ ቀን ይመለሳል፤ ሕዝቡም ይመለከተውና «በጌታ ስም የሚመጣ የተባረከ ነው!» ይላል። ይህ ጥቅስ የተወሰደው ከመዝሙር (118): 26 ሲሆን፤ በመጨረሻው ሳምንት የአገልግሎት ጊዜው በተደጋጋሚ የተጠቀሰ ታላቅ መሢሐዊ መዝሙር ነው። ሕዝቡ ከፋሲካው ቀደም ብሎ በዋለው እሑድ ዕለት በእነዚህ ቃላት በመጠቀም ተቀብሎታል (ማቴ. 21: 9)።

ይህ የተስፋ ቃል የሚፈጸመው መቼ ነው? በዘመን መጨረሻ ጌታ ኢየሱስ ክርስቶስ እስራኤልን ለማዳንና ጠላቶቻቸውን ለመርታት ወደ ምድር በሚመለስበት ጊዜ ነው (ሮሜ 11: 25-27፤ ዘካ. 12)። እስራኤል ንጉሡን አለመቀበሏ የእግዚአብሔርን ታላቅ የማዳን ዕቅድ አያጥፈውም። ክቡር መንግሥቱን በምድር ላይ በመመሥረት ፋንታ ኢየሱስ ቤተ ክርስቲያኑን ይመሠርታል (ማቴ. 16: 18፤ ኤፌ. 2: 11-12)። ያ ሥራ ከተፈጸመ በኋላ ወደ ምድር ይመለስና ቤተ ክርስቲያኑን ይወስዳል (1ኛ ተሰ. 4: 13-18)። ከዚያም በምድር ላይ የፍርድ ጊዜ («የጌታ ቀን»፤ «የያዕቆብ የመከራ ቀን») ይሆናል፤ በፍርዱም ፍጻሜ ላይ እስራኤልን ወደ ማዳን ይመለሳል።

ይህን ጠንካራ ውግዘት በምናነብበት ጊዜ በጌታ ትዕግሥትና በጎነት መደነቃችን የማይቀር ነው። እንደ እስራኤል የተባረከ ሕዝብ የለም፤ እንደእርሷም በእግዚአብሔር በጎነት ላይ ያመፀ ሕዝብ የለም። እግዚአብሔር ለዓለም በረከቱን የሚያስተላልፍባቸው አሸንዳዎች ነበሩ፤ «መዳን ከአይሁድ ነውና» (ዮሐ. 4: 22)። ይሁንና በዚህ ዓለም ውስጥ ክፉኛ ተሠቃይተዋል።

ኢየሱስ የተወለደው አይሁዳዊ ሆኖ ነበር፤ ሕዝቡንም ይወዳቸው ነበር። አሕዛብ የሆንን፤ እኛ አይሁዶችን ልናመሰግን ይገባል፤ ስለ አንድ እውነተኛ አምላክ ምስክርነት ሰጥተውናል፤ መጽሐፍ ቅዱስንና አዳኙን ኢየሱስ ክርስቶስንም ሰጥተውናል። እኛም እንደ ኢየሱስ አይሁዶችን ልንወድ፤ ወደ ደኅንነት ልናመጣቸው፤ ለኢየሩሳሌም ሰላም ልንጸልይና በምንችለው በማንኛውም መንገድ ልናበረታታቸው ይገባል።

የንጉሡ መመለስ - ክፍል 1

ማቴዎስ 24: 1-44

የደብረ ዘይቱ መግለጫ የመነጨው ኢየሱስ ቤተ መቅደሱ እንድ ቀን እንደሚፈራርስ በነገራቸው ጊዜ ደቀ መዛሙርቱ ካነሡአቸው ጥያቄዎች ነበር። በመጀመሪያ፤ ጊዜው «መቼ» እንደሚሆን ለማወቅ ፈለጉ። የዚህ ምላሽ በማቴዎስ ውስጥ ባይጠቀስም በሉቃስ 21:20-24 ውስጥ ይገኛል። ሁለተኛ፤ የክርስቶስን ዳግም ምጽአት የሚያመለክቱትን ምልክቶች የጠየቁ ሲሆን፤ ይህም በማቴዎስ 24:29-44 ውስጥ ምላሽ አግኝቷል። በመጨረሻም፤ ስለ ዘመን መጨረሻ ላቀረቡት ጥያቄ ክርስቶስ በማቴዎስ 24:4-28 ውስጥ መልስ ሰጥቷል።

የዚህ መግለጫ «ይዘት» አይሁዳዊ መልክ እንደነበረው ልናስተውል ይገባል። ኢየሱስ ስለ ይሁዳ (ቁ. 16)፤ ስለ ሰንበትና (ቁ. 20)፤ ዳንኤል ስለ አይሁድ ሕዝብ ስለተናገራቸው ትንቢቶች (ቁ. 15) አንሥቷል። ስለ ቤተ ክርስቲያን ንጥቀት የሚናገረው እውነታ (1ኛ ተሰ. 4:13-18፤ 1ኛ ቆሮ. 15 ከቅጥር 51 ጀምሮ) ምሥጢር ስለነበር (ኤፌ. 3:1-12) ገና ሙሉ በሙሉ አልተገለጸም ነበር።

ጌታችን በታላቁ መከራ ወቅት በምድር ላይ የሚፈጸሙትን ነገሮች እየተናገረ እንደነበር ማቴዎስ 24:1-44 ያመለክታል። («የምጥ-ጣር» የመከራ ምልክት ሆኖ የተገለጸበትን ቁ. 8 ተመልከት፤ እንዲሁም ቁ. 21 እና 29 ተመልከት።) ቤተ ክርስቲያን ከመቅጽበት ዓለምን ለቅቃ ከመነጠቁ በኋላና አስጨናቂው የመከራ ዘመን ከመጀመሩ በፊት፤ ለተወሰነ ጊዜም ቢሆን «የሰላምና የደገንነት» ጊዜ ይኖራል (1ኛ ተሰ. 5:1-4)። በርካታ የመጽሐፍ ቅዱስ ምሁራን ይህ ጊዜ የሰባት ዓመታት ርዝመት እንደሚኖረው ያምናሉ (ዳን. 9:24-27)። ኢየሱስ በደብረ ዘይት ተራራ ላይ የገለጸው ይህንኑ ታላቅ «የመከራ» ጊዜ ነበር። በዚያ ዘመን መጨረሻ ላይ ኢየሱስ ወደ ምድር ይመለስና ጠላቶቹን ድል ይነሣቸዋል፤ ተስፋ የተሰጠውንም መንግሥት ይመሠርታል።

ቀጥሎ ባለው ክፍል ኢየሱስ በታላቁ የመከራ ዘመን የሚከሰቱትን ሦስት የተለያዩ ክፍለ-ጊዜያት ገልጾአል።

የመከራው ጅማሬ (24:4-14)

በዚህ ክፍል ውስጥ የተገለጹ ክሥተቶች «የምጥ ጣር መጀመሪያ» ተብለዋል (ቁ. 8)። በምጥ የተያዘች ቤት ምሳሌ የታላቁ መከራ ሥዕል

ነው (1ኛ ተሰ. 5:5፤ ኢሳ. 13:6-11)። እስኪ በዚህ ክፍለ-ጊዜ መጀመሪያ ላይ የሚፈጸሙትን አንዳንድ ክሥተቶች ቀጥለን እንመልከት፡-

ሃይማኖታዊ አሳሳችነት (24:4-5)፡- አይሁዶች በአመዛኙ በሐሰተኛ ነቢያትና ሐሰተኛ ክርስቶሶች ወደ ጥፋት ይነዱ ነበር። በራእይ 6:1-2 በነጭ ፈረስ ላይ ተቀምጦ የሚመጣው ሰው ሐሳዊ-መሢሕ ሲሆን፤ እርሱም ሕዝቦችን ወደ ጥፋት የሚመራ የመጨረሻው የዓለም አምባገነን መሪ ነው። ሥራውንም የሚጀምረው እስራኤልን ከጠላቶች ለመጠበቅ እንደ አስታራቂ የሰላም ውል በመፈረም ይሆናል (ዳን. 9:27)። እስራኤልም ይህንን ሰው እንደ ታላቅ ረዳቷ አድርጋ ትቀበለዋለች (ዮሐ. 5:43)።

ጦርነቶች (24:6)፡- ጦርነቶች የፍጻሜው ምልክቶች እንዳልሆኑ ልብ በል። ሁልጊዜም በዓለም ውስጥ ጦርነት ነበር፤ እስከ መጨረሻውም ይቀጥላል። ጦርነቶች በራሳቸው የዘመኑን ፍጻሜ ወይም የጌታን ምጽአት አያስታውቁም።

ራብ (24:7)፡- ብዙውን ጊዜ ጦርነትና ራብ አብረው ይሄዳሉ። ራእይ 6:6 የከፋ የእህል ውድነት ያሳያል፤ አንድ «ዲናር» የዕለት ምንዳ ነበር።

ሞት (24:7-8)፡- የመሬት መንቀጥቀጥ ራብን ሲፈጥር፤ ሁለቱም ተጣምረው የብዙዎችን ሕይወት የሚነጥቅ መቅሠፍት ያስከትላሉ።

ሰማዕታት (24:9)፡- ክርስቲያኖች ሁልጊዜም በዓለም ሲጣሉ መኖራቸው ግልጽ ነው፤ በዚህ ጊዜ ግን ስደትና ግድያ ይጣጣራል። ሕዝቦች ሁሉ በዚህ ጉዳይ ላይ ተሳታፊዎች ይሆናሉ። ይህ በቀድሞዬቱ ቤተ ክርስቲያን ታሪክ ውስጥ አልታየም ነበር።

በዓለም ሁሉ ሥርዓተ - አልበኝነት (24:10-13)፡- በአንድ ወቅት በታማኝነት ይኖሩ የነበሩ ሰዎች እርስ በርሳቸው በመከዳዳት አሳልፈው ይሰጣጣሉ። ይህም ጋብቻዎች፣ ትዳሮች፣ ሕዝቦች ከታማኝነት እጦት የተነሣ እንደሚፈራርሱ ያሳይል። ሕግ አስፈጻሚ አካላት እንኳ ሰላም ለማስከበር ስለማይችሉ ሥርዓተ - አልበኝነት ይሰፍናል (ቁ. 12)።

በቁጥር 13 የተገለጸው የግል ደኅንነትን የማይመለከትና ከአሁኑም የጸጋ ዘመን ጋር ግንኙነት የሌለው ነው። «መጨረሻው» የሚያመለክተው የዚህን ሕይወት ፍጻሜ ሳይሆን፤ የዚያን ትውልድ ፍጻሜ ነው (ቁ. 14)። በዚህ አስጨናቂ የመከራ ዘመን በእምነታቸው የሚጸኑ ሰዎች በመጨረሻ ጌታ ሲመጣና ሲታደጋቸው ደኅንነትን ያገኛሉ።

በዓለም ሁሉ የወንጌል መሰበክ (24:14)፡- እግዚአብሔር የመንግሥትን ወንጌል እስከ ምድር ዳርቻ የሚያደርሱ 144 000 አይሁዳዊ ወንጌላውያንን መርጦ እንደሚያትም ራእይ 7:1-8 ያስተምረናል። ይህ ቀጥሮ የእግዚአብሔር የጸጋ ወንጌል ኢየሱስ ቤተ ክርስቲያኑን ለመንጠቅ ከመመለሱ በፊት፤ ማለትም በዛሬው ጊዜ፤ ለሁሉም ሕዝብ መዳረስ አንዳለበት የሚያመለክት አይደለም። በዚህ ስፍራ የተመለከተው በዘመን መጨረሻ ላይ የሚፈጸመውን የጌታ ምጽአት ነው።

የታላቁ መከራ አጋማሽ (24:15-22)

ከብዙ መቶ ዓመታት በፊት በነቢዩ ዳንኤል የተተነበየው ከሥተት የሚፈጸምበት በመሆኑ፤ የታላቁ መከራ አጋማሽ ጊዜ እጅግ ከፍተኛ ግምት የምንሰጠው ነው (ዳን. 9:24-27)። ይህ ትንቢት የሚመለከተው አይሁዶችንና የኢየሩሳሌምን ከተማ ብቻ እንደሆነ ልብ በል («በሕዝብህና በቅድስት ከተማህ» ቁ. 24)። ይህንን ከቤተ ክርስቲያን ወይም ከሌላ ከማንኛውም ሕዝብ ወይም ስፍራ ጋር ማዛመዱ የእግዚአብሔርን ቃል በተሳሳተ መንገድ መተርጉም ይሆናል።

ትንቢቱ ሰባ ሱባዔዎችን የሚያካትት ሲሆን፤ «ሱባዔ» የሚለው የዕብራይስጥ ቃል «የዓመታት ሳምንት» ወይም ሰባት ዓመታት ማለት ነው። ሰባ ሱባዔዎች 490 ዓመታት ናቸው። ይሁንና ይህ የ490 ዓመታት ጊዜ በሦስት ክፍሎች ይከፈላል፡-

- (1) በሰባት ሱባዔዎች (49 ዓመታት) ውስጥ የኢየሩሳሌም ከተማ ትታደስና አምልኮውም ዳግም ይመሠረታል።
- (2) ከ62 ሱባዔዎች (434 ዓመታት) በኋላ መሢሔ ወደ ኢየሩሳሌም ይመጣና ለዓለም ኃጢአት ይሞታል።
- (3) ልዑሉ ለአንድ ሱባዔ (ሰባት ዓመታት) አይሁዶችን ከጠላቶቻቸው ለመታደግ ቃል ኪዳን ያደርጋል።

ኢየሩሳሌምን ዳግም ለመሥራት ትእዛዝ የወጣው በ445 ዓ.ዓ. በቂሮስ አማካኝነት ነበር (2ኛ ዜና 36:22-23፤ ዕዝራ 1)። ከተማዬቱ ዳግም የተሠራችው በቀውጢ ወቅት ነበር። ስር ሮበርት አንደርሰን «የሚመጣው ልዑል» በሚለው ታላቅ መጽሐፋቸው ውስጥ ትእዛዙ በተሰጠበትና ኢየሱስ እንደ ንጉሥ ወደ ኢየሩሳሌም ከተማ በገባበት ጊዜ መካከል 482 ትንቢታዊ ዓመታት (እያንዳንዳቸው 360 ቀናት) እንደነበሩ አሳይተዋል።

ነገር ግን ቀሪውን የሰባት ዓመታት አንድ «ሱባዔ» ማግኘት አለብን። ይህ ሱባዔ በየትኛው ዘመን ቢገባ ነው ተስማሚነት የሚያገኘው? ዳግም

የተሠራችውም ከተማ በ«ሚመጣው አለቃ ሕዝብ» (ዳን. 9:26) ማለትም በሮማውያን እንደምትደመሰስ ልብ በል። («የሚመጣው አለቃ» የሚለው ለሐሳዊ-መሢሕ የተሰጠ ስም ነው።) ይኼ ክሥተት በ70 ዓ.ም. ተፈጽሟል። ዳሩ ግን የአይሁድ ሕዝብ ሊድን፣ ከተማዬቱም ዳግም ልትታደስ ይገባ ነበር። ስለዚህ ወደፊት በሚደርስ በአንድ ወቅት ላይ የሚመጣው አለቃ (ሐሳዊ-መሢሕ) ከአይሁዶች ጋር ለሰባት ዓመታት ቃል ኪዳን ያደርጋል። የጉደለው «ሱባዔ» የሚሰማው ይህንን ወቅት ለመሸፈን ነው። ሐሳዊ- መሢሕ ከጠላቶቻቸው ለመጠበቅና ቤተ መቅደሳቸውን እንዲያንጹ ለመፍቀድ ከአይሁዳውያን ጋር ይሰማማል። (ይህንንም የምናውቀው ዳንኤል 9:27 ስለ መሥዋዕቱ ዳግም መሠዋት ስለሚናገርና ለዚህም ቤተ መቅደስ ስለሚያስፈልግ ነው።)

በመሆኑም ለዚህ የሰባት ዓመታት ጊዜ መከሠት ትክክለኛው ወቅት ከቤተ ክርስቲያን ንጥቀት በኋላ ያለው ጊዜ ነው። «የያዕቆብ የመከራ ጊዜ» ማለትም ታላቁ የመከራ ዘመን ለሰባት ዓመታት ይቆያል። የሚከለክለው ነገር እስኪወሰድ ድረስ ሐሳዊ-መሢሕ እንደማይገለጽ 2ኛ ተሰሎንቄ 2:1-12 ያመለክታል። የዓመፅን ሥራ የሚከለክለው በቤተ ክርስቲያን ውስጥ የሚሠራው መንፈስ ቅዱስ ስለሆነ፣ ቤተ ክርስቲያን ከዓለም ከተወሰደች በኋላ ሰይጣን የራሱን አለቃ ማለትም ሐሳዊ-መሢሕን ሊሾም ይችላል።

ሐሳዊ-መሢሕም ለሰባት ዓመታት ቃል ኪዳን ቢያደርግም ከሦስት ዓመት ተኩል በኋላ («በሱባዔው እኩሌታ») ቃል ኪዳኑን ያፈርሳል። ከዚያም ራሱ ወደ አይሁድ ቤተ መቅደስ በመግባት አምላክ ነኝ ይላል (2ኛ ተሰ. 2:3-4፤ ራእይ 13)።

ሐሳዊ-መሢሕ የራሱ ምስል በመቅደሱ ውስጥ እንዲቀመጥ ያደርጋል፤ ተባባሪውም (ሐሰተኛው ነቢይ - ራእይ 20:10) ምድር ሁሉ እንድታመልከው ያደርጋል። ሰይጣን ሁልጊዜም ዓለም እንድታመልከው ይፈልግ ነበርና በታላቁ መከራ አጋማሽ ላይ ይህንኑ አምልኮ መቀበል ይጀምራል (ማቴ. 4:8-11)። ኢየሱስ ይህንን ምስል «የጥፋት ርኩሰት» በማለት ጠርቶታል (ቁ. 15፤ ዳን. 9:27)።

በማቴዎስ 24:15 መጨረሻ ላይ አንድ አስገራሚ ነገር ይከሠታል - «አንባቢው ያስተውል።» ይህም በኋለኛው ዘመን የማቴዎስን ወንጌል ለሚያነቡ ሰዎች ኢየሱስ ያስተምር የነበረው ነገር በእጅጉ ጠቃሚ እንደሚሆን ያሳያል። እነዚህ አማኞች የነቢዩ ዳንኤልን ትንቢትና የኢየሱስን ቃላት በማንበብ፣ የሚከሠቱትን ነገሮች ይረዳሉ፤ ማድረግ የሚገባቸውንም ያውቃሉ። የደብረ ዘይቱ ተራራ መግለጫ በታላቁ መከራ

ዘመን ከሚኖሩ ሰዎች ጋር እንደሚዛመድ ይህ ተጨማሪ መረጃ ይሆንልናል።

በትንቢታዊ ጉዳዮች ላይ ጥናት የሚያካሂዱ ምሁራን ሐሳዊ-መሢሐ ከአይሁዶች ጋር ያደረገውን ቃል ኪዳን ከሦስት ዓመት ተኩል በኋላ ለምን እንደሚያፈርስ ለማወቅ ጥረዋል። በሕዝቅኤል 38-39 የተተነበየው የእስራኤል በሩሲያ መወረር በዚያን ዘመን ይፈጸማል የሚል አሳብም ቀርቧል። በመሠረቱ፤ እስራኤል በዚያን ጊዜ በሐሳዊ-መሢሐ ስለምትጠበቅ የሚወራት አገር አይኖርም (ሕዝ. 38:11)። በዚያን ጊዜ፤ ሐሳዊ-መሢሐ በቃል ኪዳን የተደራጁ የ10 አገሮች ማለትም «የአውሮፓ መንግሥታት ኅብረት» ገዥ ይሆናል (ራእይ 17:12-13)። በመሠረቱ፤ ሩሲያ በእስራኤል ሳይሆን፤ በኃያሉ እግዚአብሔር ክፉኛ ትቀጠቀጣለች። ሐሳዊ-መሢሐ ብርቱ ጠላቱ የነበረችው ሩሲያ እንደተቀጠቀጠች ሲመለከት፤ አጋጣሚውን በመጠቀም፤ ወደ እስራኤል ይገሠግሣል፤ ቃል ኪዳኑን በማፍረስ አገሪቱንና ቤተ መቅደሱን ይቆጣጠራል።

ይህንን ትንቢት በኋለኛ ዘመን የሚያነቡ ሰዎች የሚያደርጉትን ነገር ያውቃሉ፡- ከይሁዳ መሸሽ ያስፈልጋል! እነዚህ ትእዛዛት በሉቃስ 21 ከቁጥር 20 ጀምሮ ከተሰጡት ጋር የሚመሳሰሉ ሲሆን የሚያመለክቱት ክፍለ-ጊዜ ግን የተለያየ ነው። በሉቃስ የተሰጡት ትእዛዛት በ70 ዓ.ም. እስራኤል የተከበበችበትን ሁኔታ የሚያመለክቱ ሲሆን «ምልክቱ»ም የጠላት በከተማዬቱ ዙሪያ መሰባሰብ ነበር። የማቴዎስ ትእዛዛት ግን በታላቁ መከራ መካከል ለሚገኙ የአይሁድ አማኞች የተሰጠ ሲሆን «ምልክቱ»ም የመቅደሱ በሐሳዊ-መሢሐ ምስል መርከስ ነው። በእነዚህ ሁለት «የምልክት ክስተቶች» ግራ የተጋቡ ሰዎች ክርስቶስ በ70 ዓ.ም. ተመልሷል ብለው ደምድመዋል!

ይህ አንቀጽ ሙሉ በሙሉ የሚዛመደው ከአይሁዶች ጋር ብቻ ነው። ምክንያቱም የሰንበትን ሕግ በመተላለፉ ምክንያት የሚሰጋ ክርስቲያን የለምና ነው። ይህም የእግዚአብሔር ፍርድ በምድር ላይ የሚፈጸምበትን «ታላቅ የመከራ ወቅት፤» ማለትም የዳንኤልን ሰባኛ ሱባዔ የመጨረሻ አጋማሽ ያስከትላል። በመጀመሪያዎቹ ሦስት ዓመታት ተኩል የመከራ ጊዜያት ውስጥ የሚታዩት ፍርዶች የተለመዱ ናቸው፡- ጦርነቶች፤ ራብ፤ የምድር መናወጥ፤ ወዘተ። በሁለተኛውና መጨረሻው አጋማሽ ላይ የሚፈጸሙት ግን ከሰብአዊ ኃይል የመጠቁና የሚያሸብሩ ይሆናሉ።

በዚህ ጊዜ እግዚአብሔር ለምርጦቹ ይጠነቀቃል (ቁ. 22)፤ ይህም አምነው የተለወጡትን አይሁዶችና አሕዛብ የሚያመለክት ነው። በዚህ

ስፍራ «ምርጦች» ተብሎ የተጠቀሰው ቃል ቤተ ክርስቲያንን አያመለክትም፤ ምክንያቱም በዚህን ጊዜ ቤተ ክርስቲያን ከተነጠቀች ቢያንስ ሦስት ዓመታት ተኩል ያለፉ በመሆናቸው ነው።

የመከራው ፍጻሜ (24:23-44)

የዓለም ሁኔታ እጅግ ይከፋና ሰዎች «ረድኤት ከወዴት ይገኝ ይሆን?» በማለት ይጠይቃሉ፤ ይህም ሐሰተኛው ክርስቶስ ብዙዎችን የሚያታልልበትን መንገድ ያመቻቻል። ሰይጣን «ሐሰተኛ ድንቆችን» የመፈጸም ብቃት አለው (2ኛ ተሰ. 2:9-12፤ ራእይ 13:13-14)። አንድ የሃይማኖት መሪ ተአምር በመሥራቱ ብቻ ከእግዚአብሔር ዘንድ እንደመጣለት ተደርጎ ለመቈጠር ዋስትና አይሰጥም። በዚህም በርካታ አይሁዶች ይታላላሉ፤ «አይሁዶች ምልክት ይሻሉና» (1ኛ ቆሮ. 1:22)። ኢየሱስ እውነተኛ ተአምራት በአባቱ ስም ቢፈጽምም ሕዝቡ ግን አልተቀበለውም (ዮሐ. 12 ከቀጥር 37 ጀምሮ)፤ የሰይጣንን ተአምራት ግን ይቀበላል።

ቀጥር 27 እንደሚያመለክተው የኢየሱስ ወደ ምድር መመለስ የመብረቅን መታየት ያህል ቅጽበታዊ ይሆናል። ከእርሱ መመለስ ቀደም ብሎ የሚፈጸመው የአሕዛብ መንግሥታት በአርማጌዶን መሰባሰብ ነው (ራእይ 16:13-16፤ 19 ከቀጥር 11 ጀምሮ)። ከሬሳዎች ላይ የሚያንዣብቡ ወፎች በዚህ ታላቅ ጦርነት ሳቢያ የሚደርሰውን የከፋ መተራረድ ያመለክታሉ (ራእይ 19:17-19)። በማቴዎስ 24:29 ላይ የተጠቀሱና በምድር ዙሪያ የሚፈጸሙ ለውጦች ከኢየሱስ ክርስቶስ መመለስ ቀደም ብለው የሚከናወኑ ናቸው።

«በሰማይ የሰው ልጅ ምልክት» ምን እንደሚሆን አልተነገረንም፤ ዳሩ ግን በጊዜው በምድር ላይ የሚኖሩ ሰዎች ይለዩታል። ኢየሱስ ለቤተ ክርስቲያኑ በሚመጣበት ጊዜ በአየር ላይ ይገለጽና ሕዝቡም በአየር ላይ ይገናኙታል (1ኛ ተሰ. 4:17)። ዳሩ ግን በታላቁ መከራ ፍጻሜ ላይ ጌታችን ሲመጣ ትዕይንቱ ዓይን ሁሉ የሚያየው ይፋዊ ይሆናል (ራእይ 1:7)።

ይህ ትዕይንት ለእስራኤል ልዩ ትርጉም ይኖረዋል። በዚያን ጊዜ ኢየሱስ የሚመለሰው እስራኤል በአሕዛብ ሠራዊት ልትረታ ስትቃረብ ነው (ዘካ. 12)። ሕዝቡን ያድናቸውና መለስ ብለው መሢሐቸው እንደሆነ ይለዩታል (ዘካ. 12:9-14)። ቸርነትን በተሞላው የመሢሐቸው አገዛዝ ሥር ብሔራዊ ንስሐ፥ ብሔራዊ መንፃት፥ እንዲሁም ብሔራዊ መታደስ ይሆናል።

በማቴዎስ 24:31 ላይ የተጠቀሰውን መለከት በ1ኛ ተሰሎንቄ 4:16 ካለው፥ ከ«እግዚአብሔር መለከት» ጋር ማደናገር የለብንም። በማቴዎስ 24:31 ላይ «ለእርሱ የተመረጡትን» የሚለው ክርስቶስን አምነው የዳኑትንና በምድር ላይ የሚኖሩትን ሰዎች ማለት አይሁዶችንና አሕዛብን ያመለክታል። በብሉይ ኪዳን ዘመን የእስራኤል እንቅስቃሴዎች በመለከት ምልክቶች ይታወጁ ነበር (ዘኁ. 10፤ ኢዩ. 2 ከቊጥር 1 ጀምሮ)። እስራኤላውያን ለብዙ መቶ ዓመታት ተበታትነው የኖሩ ሕዝቦች ስለ ነበሩ ልክ በብሉይ ኪዳን ዘመን ካህናት ያደርጉት እንደ ነበረው መላእክትም በዚህን ጊዜ በመለከት ድምፅ ይሰበሰቧቸዋል (ዘሌ. 23:23-25)።

በትንቢቶች ላይ ጥናት የሚያካሂዱ ምሁራን ወደፊት በሚፈጸሙ ድርጊቶች ውስጥ በሚከናወኑ ዝርዝር ጉዳዮች ላይ ሙሉ በሙሉ አይስማሙም። ቀጥሎ የተመለከተው የክሥተቶቹን ቅደም ተከተል በተመለከተ ብዙዎቹ የትንቢት ጉዳይ አጥኚ ምሁራን የሚስማሙበት ማጠቃለያ ነጥብ ነው፡-

1. የቤተ ክርስቲያን ንጥቀት (1ኛ ተሰ. 4:13-18፤ 1ኛ ቆሮ. 15:51-58)። ይህ በማንኛውም ጊዜ ሊፈጸም የሚችል ክሥተት ነው።
2. የ10ሩ የአውሮፓ መንግሥታት መሪ ከእስራኤል ጋር የ7 ዓመታት የስምምነት ውል ይፈራረማል (ዳን. 9:26-27)።
3. ከሦስት ዓመት ተኩል በኋላ ቃል ኪዳኑን ያፈርሳል (ዳን. 9:27)።
4. ወደ ኢየሩሳሌም ይገሠግሥና በቤተ መቅደሱ ውስጥ ምስሉን ያቆማል (2ኛ ተሰ. 2:3-4፤ ራእይ 13)።
5. ሐሳዊ መሢሕ ዓለምን መቁጣጠር ይጀምርና ሰዎች ሁሉ እርሱን እንዲያመልኩትና እንዲታዘዙት ያስገድዳል። በዚህ ጊዜ እግዚአብሔር በምድር ላይ ታላቅ መከራ ያወርዳል (ማቴ. 24:21)።
6. ሕዝቦች ሐሳዊ መሢሕንና እስራኤልን ለመውጋት በአርማጌዶን ይሰበሰባሉ፤ ከዚያም የክርስቶስን ምጻት የሚያሳይ ምልክት ያዩና እርሱን ለመዋጋት ይተባበራሉ (ዘካ. 12፤ ራእይ 13:13-14፤ 19 ከቊጥር 11 ጀምሮ)።
7. ኢየሱስ ወደ ምድር ይመለስና ጠላቶቹን ድል ይነሣል፤ ከዚያም በአይሁዳውያን ዘንድ ተቀባይነት አግኝቶ በምድር ላይ መንግሥቱን ይመሠርታል (ራእይ 19 ከቊጥር 11 ጀምሮ፤ ዘካ. 12:7-13:1)። ለ1 ሺህ ዓመታት በምድር ላይ ይነግሣል (ራእይ 20:1-5)።

የትንቢቱ ዓላማ ስለ ወደፊቱ ለማወቅ የሚጓጉትን ሰዎች ለማዘናናት ሳይሆን የተመረጡትን ሰዎች ለማጽናናት ነው። ኢየሱስ ይህን የገለጸ ክፍል በሦስት ማብራርያዎች ማለትም፡- በበለስ ዛፍ፣ በኖኅ እና ሌሊት በሚመጣ ሌባ ምሳሌነት ላይ በተመረከቡ ሦስት ተግባራዊ ማስጠንቀቂያዎች ይደመድማል። በቁጥር 36 ላይ ጌታ የሚመጣበትን ዕለት ማንም ሰው እንደማያውቅ ይገለጽ እንጂ የከሥተቶችን እንቅስቃሴ ተመልክተው ሰዎች ሊጠነቀቁና ተዘጋጅተው ሊጠብቁ ይችላሉ።

የበለስ ዛፍ (ቁ. 32-35)፡- ሉቃስ 21:29 «በለስንና ዛፎችን ሁሉ» ይላል። ብዙውን ጊዜ በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ የበለስ ዛፍ እስራኤልን የሚያመለክት ሲሆን (ሉቃስ 13:6-10፤ ሆሴዕ 9:10)፣ ሌሎች ዛፎች የዓለምን ሕዝቦች ሊወክሉ ይችላሉ። ጌታችን ምናልባት የብሔርተኝነት መስፋፋት የመጨረሻውን ዘመን ከሚያሳዩ ምልክቶች አንዱ ለመሆኑ መጠቀሙ ሊሆን ይችላል። በመሠረቱ ወደፊት የሚፈጸሙ ከሥተቶች ከመፈጸማቸው ቀደም ብለው ጥላቸውን ያጠላሉ። «ይህም ሊሆን ሲጀምር ...» (ሉቃስ 21:28) የሚለው አንድ ነገር ከመድረሱ በፊት ለእግዚአብሔር ሕዝብ በቅድሚያ ምልክት እንደሚሰጠው ያመለክታል።

የዛፎች ቅጠሎች ማቆጥቆጥ የበጋን መቅረብ ያመለክታል። እንደዚሁም የእነዚህ ምልክቶች መጀመር የጌታ ምጽአት እንደቀረበ ያሳያል። በዚያን ጊዜ በምድር ላይ በሕይወት የሚኖር ትውልድ የእነዚህን ከሥተቶች መፈጸም ይመለከታል። የእኛ ትውልድ የምልክቶቹን ጨረፍታ ያያል። ለነገሩ እኛም የምንፈልገው አዳኙን እንጂ (ፊልጵ. 3:20) ያንን ያህል ምልክቶቹን የማየት ጉጉት የለንም። ኢየሱስ በማንኛውም ጊዜ ለቤተ ክርስቲያኑ ሊመጣ ይችላል።

የኖኅ ዘመን (ቁ. 36-42)፡- በዚህ ስፍራ አጽንዖት የተሰጠው ሕዝቡ ፍርዱ የሚገለጽበትን ቀን ባለማወቃቸው ላይ ነው። በመርከቡ ውስጥ የነበሩት ኖኅና ቤተሰቡ እግዚአብሔር በአስጨናቂ የመከራ ወቅት እስራኤላውያንን በተአምር ሊያድን እንደሚችል ያሳያሉ። (ሄኖክ ከታላቁ መከራ ቀደም ብላ የተነጠቀች ቤተ ክርስቲያን ምሳሌ ነው፤ ዘፍ. 5:21-24፤ ዕብ. 11:5፤ 1ኛ ተሰ. 5:1-10፤ 1:10)።

ሕዝቡ የኖኅን መልእክት ሰምተው እንዳይታዘዙ ያደረጉት ምን ነበር? የተለመዱ የሕይወት ተግባራት ማለትም፡- መብላት፣ መጠጣት፣ ማግባት፣ መጋባት ነበሩ። የዓለምን መልካም ነገር በመምረጥ እየኖሩ ከሁሉም የላቀውን መንፈሳዊ ነገር አጡ። በዚህ ዓለም ያለውን ነገር መከተል የኢየሱስ ክርስቶስን ምጽአት ስለሚያዘናጋን አደገኛነቱ የተረጋገጠ ነው።

ከቅጥር 39-41 ውስጥ «መወሰድ» የሚለው ቃል «በፍርድ መወሰድ» ማለት ነው። እነዚህን ቅጥሮች በቤተ ክርስቲያን ንጥቀት ጊዜ አማኞች ጌታን በአየር ላይ ለመቀበል ከሚወሰዱበት ሁኔታ ጋር ማዛመድ የለብንም። በታላቁ መከራ ወቅት ክፍፍል ይፈጠራል፡- አንዳንድ ሰዎች ለፍርድ ሲዳረጉ (ሲወሰዱ)፤ ሌሎች ወደ ክርስቶስ ሺህ ዓመት መንግሥት ለመግባት ይቀራሉ። በቅጥር 39 ላይ «ሁሉን እስከ ወሰደ ድረስ» የሚለው አገላለጽ ይህንን አሳብ ግልጽ ያደርጋልናል።

በሌሊት የሚመጣ ሌባ (ቁ. 42-44)፡- ኢየሱስ የኖህን ምሳሌ የተጠቀመው ቀኑ እንደማይታወቅ ለመግለጽ ሲሆን፤ ሌባውን ደግሞ ሰዓቱ እንደማይታወቅ ለማስጠንቀቅ ተጠቅሟል። ከቤተ ክርስቲያን ንጥቀት በኋላ በምድር ላይ የሰላምና የደኅንነት ጊዜ ይኖርና (1ኛ ተሰ. 5 ከቅጥር 1 ጀምሮ) ወዲያውኑ የእግዚአብሔር ፍርድ ይገለጻል (2ኛ ጴጥ. 3 ከቅጥር 10 ጀምሮ)።

በታላቁ መከራ ወቅት በሕይወት የሚኖሩ ሰዎች ቅዱሳት መጻሕፍትን በማንበብ የክሥተቶችን እንቅስቃሴ ሊናገሩ ይችላሉ፤ ዳሩ ግን ክርስቶስ የሚመለስበትን ትክክለኛ ቀንም ወይም ሰዓት ሊያስሉ አይችሉም። ከዚህ ጋር «እነዚያ ቀኖች ስለተመረጡት ሰዎች» ማጠራቸው መታሰብ አለበት (ማቴ. 24:22)። ይህም በምድር ላይ የሚኖሩ ሰዎች በመጠኑ ያነሰ መከራ ይቀበሉ ዘንድ የመከራ ቀናት ወይም ሰዓታት ያጥራሉ ማለት ሊሆን ይችላል (ራእይ 8:12)።

በእነዚህ ሦስት መግለጫዎች ውስጥ የሚገኙትን ምክሮች በምናጠቃልልበት ጊዜ፤ «በደጅ እንደቀረበ እወቁ! ስለሆነም፤ ተዘጋጅታችሁና ተጠንቅቃችሁ ጠብቁት» በማለት እንደመድማለን። በዘመኑ ታሪክ ውስጥ በሕይወት የሚኖሩ አማኞች በእግዚአብሔር የተስፋ ቃላት ታላቅ መጽናናትን ያገኛሉ።

የዚህ ክፍል ትርጓሜ በታላቁ መከራ ወቅት ከእስራኤል ጋር የሚዛመድ ቢሆንም ቃሉን ከየራሳችን ልብ ጋር ልናገናዝበው እንችላለን። ጌታችን ለቤተ ክርስቲያኑ መቼ እንደሚመለስ ስለማናውቅ ልንነቃ፤ ልንጠንቀቅና ልንታመን ይገባል። ኢየሱስ ይህንን በሚቀጥለው የደብረ ዘይት መግለጫው ውስጥ ጠቅሶአል (24:45-25:30)።

እግዚአብሔር ለቁጣ ሳይሆን ኢየሱስ ክርስቶስ በሚገለጽበት ጊዜ ደኅንነትን እንድናገኝ ስለመረጠን ምንኛ ልናመሰግነው ይገባል። ሊመጣ ካለው ቁጣ አድናናል (1ኛ ተሰ. 1:10፤ 5:9-10)። እንደ እግዚአብሔር ሕዝብ በአንዳንድ ፈተናዎች ውስጥ ማለፋችን አይቀርም (ዮሐ. 16:33፤ ዮሐዋ. 14:22)፤ ዳሩ ግን በመከራው ዘመን ውስጥ አይሆንም።

የንጉሡ መመለስ - ክፍል 2

ማቴዎስ 24:45-25:46

የደብረ ዘይቱ ስብከት «የመጀመሪያው ክፍል» መግለጫ ሙሉ በሙሉ በአይሁዳዊ ዘይቤ የታጀበ መሆኑ ይታወሳል። የአሁኑን ክፍል በጥንቃቄ በምናጠናበት ጊዜ ደግሞ ዓላማው እንደተለወጠ እንረዳለን። ባለፈው ክፍል ኢየሱስ በታላቁ መከራ ወቅት የሚፈጸሙትን የምልክት ክሥተቶች ገልጾ ነበር። በዚህም የፍርዶችን የአፈጻጸም ቅደም-ተከተል እየዘረዘረ ይሄድና ወደ ምድር በመመለሱ ላይ ያከትማል። በዚህ ክፍል ውስጥ ግን አጽንዖት የተሰጠው በምጽአቱ መዘግየት ላይ ነው (24:48፤ 25:5፤ 19)።

ማቴዎስ 24:45-25:30ን ጌታ ምጽአቱን ያዘገየ ከመሰለበት ከአሁኑ የቤተ ክርስቲያን ዘመን ጋር በማያያዝ መመልከቱ ተገቢ ይመስለኛል (2ኛ ጴጥ. 3)። የመደምደሚያው ክፍል (25:31-46) ጌታ ወደ ምድር በሚመለስበት ጊዜ ፍርዱን እንደሚገልጽ ያሳያል። በአጠቃላይ የደብረ ዘይቱ ተራራ ስብከት ከአይሁዶች (24:4-44)፣ ከቤተ ክርስቲያን (24:45-25:30)፣ እንዲሁም ከአሕዛብ (25:31-46) ጋር ይዛመዳል። ይህም ጳውሎስ በ1ኛ ቆሮንቶስ 10:32 ላይ ከጠቀሳቸው ሦስት ዓይነት የሰው ክፍፍሎች ጋር ይስማማል። ቀደም ብለን የጌታችንን መመለስ ከእስራኤል ጋር በተዛመደ መልኩ በዝርዝር አጥንተናል፤ ቀጥሎም የተቀሩትን ሁለት ተዛምዶቻችን እንመልከት።

የክርስቶስ ምጽአትና ክርስቲያን ነን የሚሉ (24:45-25:30)

ጌታችን ስለምጽአቱ የሚያቀርበውን ገለጻ ከእስራኤል ጋር ከሚዛመድበት መልኩ፣ ከቤተ ክርስቲያን ጋር ወደሚዛመድበት ሁኔታ በቅጽበት በመለወጡ ልንደነቅ አይገባም። በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ አንድ ተናጋሪ ወይም ጸሐፊ አጽንዖቱን በዐረፍተ ነገሩ አጋማሽ ላይ መቀልበሱ እንግዳ ነገር አይደለም። ለምሳሌ ጠቅላላው የቤተ ክርስቲያን ዘመን በኢሳይያስ 9:6 ውስጥ «ተሰጥቶናል» እና «እና» በሚሉት ቃላት መካከል ይገኛል። በተመሳሳይ ሁኔታ በኢሳይያስ 61:2 ላይ የቤተ ክርስቲያን ዘመን «የእግዚአብሔር ዓመት» እና «አምላካችን የሚበቀልበት ቀን» በሚሉ ሐረጎች መካከል ለመሆኑ ተመሳሳይ የ«መሸጋገሪያ» ጊዜ ተጠቅሶ እናገኛለን።

ስለ እስራኤል ባተኮረበት ክፍል ውስጥ ኢየሱስ በመጀመሪያ ደረጃ የወቅቱን ውጫዊ ክሥተቶች የገለጸ ሲሆን በዚህ ክፍል ግን ውስጣዊ

ዝንባሌዎችን ይጠቅሳል። ኢየሱስ ክርስቶስን አዳኙ አድርጎ የታመነበት ሁሉ ወደ መንግሥተ ሰማያት የሚገባ ይሁን እንጂ (ዮሐ. 3:16-18፤ 17:24)፤ ሆኖም ግን ሁሉም አማኝ ጌታን ለመገናኘት የተዘጋጀ አይደለም።

ኢየሱስ ክርስቶስ ሲመለስና ቤተ ክርስቲያኑን ሲወስድ በፍርድ ዙፋኑ ላይ ተቀምጦ በገዛ ሕዝቡ ላይ ይፈርዳል (ሮሜ 14:10-12፤ 2ኛ ቆሮ. 5:8-11)። ኃጢአታችን በመስቀሉ ላይ ብያኔ ስላገኘ የሚፈርደው በኃጢአታችን ላይ አይደለም (ሮሜ 8:1-4)። ዳሩ ግን በሥራችን ላይ ይፈርድና ለተገቢው ሥራ ሽልማቶችን ይሰጠናል (2ኛ ቆሮ. 3:9-15)። እነዚህ ምሳሌዎች ኢየሱስ አማኞች ነን በሚሉ በምስት የተለያዩ ቡድኖች ላይ እንደሚፈርድ ይናገራሉ።

የሚታዘዙና የማይታዘዙ ባሪያዎች (24:45-51)፡- በምድር ላይ የሚኖሩ የእግዚአብሔር ሕዝቦች «ቤተሰቦች» ተብለዋል (ገላ. 6:10፤ ኤፌ. 2:19)። እግዚአብሔር አባላቱን ይመግቡ ዘንድ በእያንዳንዱ ቤተሰብ ላይ አገልጋዮችን ሾሞአል። ይህም መንፈሳዊ መሪዎች ያሉባትን የአጥቢያ ቤተ ክርስቲያን ቤተሰብ ያሳየናል። የመንፈሳዊ መሪነት ዓላማ መሪዎቹ ሕዝቡን እንዲመግቡ እንጂ ሕዝቡ መሪዎቹን እንዲመግቡ አይደለም። ሐዋርያው ጴጥሮስ በአንደኛ መልእክቱ ያተኮረው ይህንን እውነት በመያዝ ነበር (1ኛ ጴጥ. 5:1-4)።

በአንዲት አጥቢያ ቤተ ክርስቲያን ውስጥ መጋቢ ወይም ሌላ አገልጋይ መሆን ቀላል ነገር አይደለም። ለመነሻ ዓላማችን ትክክለኛነትና ክርስቶስንና ሕዝቡን በፍቅር ለማገልገል ጥንቁቆች ልንሆን ይገባል። በቃልም ሆነ በተግባር፤ ቤተሰቡን በተገቢው መንገድ መምራት አለብን (ዕብ. 13:7-8)። አንድ ቀን መሪዎቹም ሆነ ምእመኑ በክርስቶስ የፍርድ ወንበር ፊት ስለሚቀርቡ የቤተሰቡ አባላትም ለመንፈሳዊ መሪነት ሊታዘዙ ይገባል (ዕብ. 13:17)።

የአገልጋይ ሥራ ታዋቂነትን ማትረፍ ሳይሆን ታዛዥ ሆኖ መገኘት ነው። ለቤተሰቡ የሚያስፈልገውን ምግብ ቤተሰቡ በሚፈልግበት ጊዜ ማቅረብ መቻል አለበት። «ከመንፈሳዊ መዝገቡ» አዲስና አሮጌ ነገሮችን ማውጣት አለበት (ማቴ. 13:52)። አንዳንድ የመጽሐፍ ቅዱስ መምህራን አዲስና አስገራሚ ነገሮችን ብቻ ለማግኘት ሲሹ የበለጠ መንፈሳዊ ምግብ የሚያገኙባቸውን የቃሉን አሮጌ እውነቶች ይዘንጋሉ። ሌሎች ደግሞ በአሮጌው ላይ የሙጥኝ ስለሚሉ አዳዲስ መረዳቶችንና አሮጌዎቹን እውነቶች ከሥራ ላይ የሚያውሉባቸውን መንገዶች

ይዘነጋሉ። አዲሱ ከአሮጌው ይመነጫል፤ አሮጌውም በአዲሱ ረዳትነት የበለጠ ትርጉም የሚሰጥ ይሆናል።

መንፈሳዊው መሪ ጌታ በሚመለስበት ጊዜ ሥራውን በታማኝነት ሲያከናውን ከተገኘ እሰየው ነው፤ ሽልማቱን ይቀበላል። ዳሩ ግን በሚመለስበት ጊዜ ከሥራ ገበታው ላይ ከታጣ ወየውለት፤ የከፋ ቅጣት ይጠብቀዋል። በበኩሌ ቁጥር 51ን «በከፋ ሁኔታ ይቀጣዋል፤ ዕድሉንም ከግብዞች ጋር ያደርገዋል» ብዬ ብተረጉመው እመርጣለሁ። (በዚያ ፍትሕ ባልነበረበት አገዛዝ ጊዜ እንኳ ጌታው ባሪያውን ለሁለት ይሰነጥቀዋል ለማለት ያስቸግራል።) ጠቅላላው ማስረጃው ሥቃይንና ማጣትን ያመለክታል። ይህም በክርስቶስ ወንበር ፊት የቅጣት እርምጃ ይወስድብናል ማለት አይደለም፤ በዚያ የሚኖረን የከበረ አካል ነው። ዳሩ ግን ሽልማትና ጠቃሚ ዕድል ማጣትን ያመለክታል።

ኢየሱስ በዚህ ስፍራ የሚገጥመንን እውነታ አጉልቶ አያሳይም። ታዛዥነት ለተሞላበት አገልግሎት የሚሰጠው አንዱ ሽልማት በምድር ላይ በሚመሠርተው መንግሥት ውስጥ ለማገልገል መሾም እንደሆነ ከሌሎች የመጽሐፍ ቅዱስ ክፍሎች እንረዳለን (ሉቃስ 19 ከቁጥር 11 ጀምሮ)። ታዛዥነት ላለበት አገልግሎት የሚሰጠው ሽልማት ለበለጠ አገልግሎት መብቃት ነው። እንደ እኔ እምነት፥ በመንግሥቱ ውስጥ የአገልግሎት ስፍራ ማጣት የከፋ ጉዳት ነው።

ይህን አገልጋይ ለውድቀት የዳረገው ምን ነበር? በልቡ አንድ የተሳሳተ ነገር በማሰቡ ነበር፤ ይኸውም፡- የጌታውን መመለስ ለመጠባበቅ በመስነቱ ነው (ቁ. 48)። እንደ ዓለማዊ ሰዎች በመኖር አብረውት የሚሠሩትን አገልጋዮች አውኳል። የእግዚአብሔር አገልጋዮች በኅብረት መሥራት የሚሳናቸው ከመካከላቸው አንድ ሰው ጌታ እንደሚመለስ ሲዘነጋ ነው። መገለጡን መጠባበቅና መናፈቅ ታማኞች እንድንሆን ሊያነሣን ይገባል (1ኛ ዮሐ. 2፡28፤ 1ኛ ተሰ. 2፡19-20)።

ሰነፎቹና ልባዎቹ ምስክሮች (25፡1-13)፡- በዚያን ጊዜ፥ ሠርግ ሁለት የሥነ-ሥርዓት ክፍሎች ነበሩት። በመጀመሪያ፥ ሙሽራውና ጓደኞቹ ሙሽራዬቱን ከወላጆችዋ ዘንድ ለመውሰድ ይሄዳሉ። ከዚያም ሙሽራውና ሙሽራዬቱ ለጋብቻው ድግስ ወደተዘጋጀበት ወደ ሙሽራው ቤት ይመለሳሉ። ይህ ክፍል የሚያመለክተው፡- ሙሽራው አስቀድሞ ሙሽራዬቱን ከያዘ በኋላ ወደ ቤቱ መመለሱን ነው። ሆኖም ይህ እውነታ እስከ ጳውሎስ አገልግሎት ድረስ በአመዛኙ ስለማይታወቅ (ኤፌ. 5 ከቀጥር 22 ጀምሮ)፥ ቤተ ክርስቲያን እንደ ሙሽራዬቱ የተገለጸችበትን ሁኔታ በእጅጉ አጥብቀን መወሰድ አይገባም።

ቤተ ክርስቲያን ለ2 ሺህ ዓመታት የጌታን ምጽአት በመጠባበቅ ላይ ብትቆይም፤ አንዳንድ አምኞች ድካምና እንቅልፍ ተጫውተዋል። የጌታችን በቶሎ መምጣት ብዙም አያስደንቃቸውም። በመሆኑም፤ ስለ ጌታ ምጽአት እምብዛም ምስክርነት አይሰጡም።

የኩራዙ ዘይት ለድንኳን አገልግሎት የሚውለውን ልዩ ዘይት ያስታውሰናል (ዘጸ. 27:20-21)። ብዙውን ጊዜ ዘይት የእግዚአብሔር መንፈስ ምሳሌ ነው፤ በዚህ ስፍራ ግን የተጠቀሰው ዘይት የእግዚአብሔር ቃል ምሳሌ ይሆንን? ይመስለኛል። በዚህ ጽልመትና ክፋት በነገሠበት ዓለም ውስጥ ቤተ ክርስቲያን «የሕይወትን ቃል ማቅረብ» አለባት (ፊልጵ. 2:12-16)። የትዕግሥቱን ቃል ልንጠብቅና ስለኢየሱስ ክርስቶስ ምጽአትም መመስከራችንን ልንቀጥል ይገባል (ራእይ 3:10)።

ሙሽራውና ሙሽራዬቱ በመጡ ጊዜ ከቂነጃጅቱ መካከል ከፊሎጅ ዘይት ስላልነበራቸው መብራታቸውን ሊያበሩ አልቻሉም። «መብራታችን ሊጠፋብን ነው!» ሲሉ ተንጫፎ። ዘይት የነበራቸው ቂነጃጅት ግን መብራታቸውን ሊያበሩና ለሙሽሮቹ ብርሃን ሊለግሡ ቻሉ። ወደ ሠርጉም በዓል የገቡት እነዚሁ ባለመብራቶች እንጂ ዘይት ያልነበራቸው ሰነፍ ልጃገረዶች አልነበሩም። ከዚህ እንደምንረዳው፤ ክርስቲያን ነኝ የሚል ሁሉ ወደ መንግሥተ ሰማያት አይገባም። አንዳንዶች ይህን ቢሉም በእውነተኛነት ኢየሱስ ክርስቶስን አልተቀበሉም። ያለ እግዚአብሔር መንፈስና ያለ እግዚአብሔር ቃል እውነተኛ ደኅንነት ሊኖር አይችልም።

ኢየሱስ ይህንን ምሳሌ አስቀድሞ በሰጠው ማስጠንቀቂያ ዓይነት አሁንም «ንቁ» በማለት ይደመድመዋል (24:42፤ 25:13)። ይህም ሰማየ ሰማያት እየተመለከቱ ከተራራ ጫፍ ላይ መቆም ማለት አይደለም (የሐዋ. 1:9-11)፤ «ተግቶና ነቅቶ መጠባበቅ» እንጂ (ማቴ. 26:38-41)።

አትራፊዎችና የማያተርፉ አገልጋዮች (25:14-30)፡- ምንም እንኳ ሁለቱም ምሳሌዎች ተመሳሳይነት ቢኖራቸውም፤ ይህ ክፍል ከምናዎቹ ምሳሌ ጋር ሊምታታ አይገባም (ሉቃስ 19:11-27)። እባክህን ይህን ምሳሌ በምትመለከትበት ወቅት ለእያንዳንዱ አገልጋይ ከዓቅሙ ጋር የሚመጣጠን ገንዘብ የተሰጠው መሆኑን ከልብህ አጢነው። (በዚያ ዘመን አንድ መክሊት የ20 ዓመታት ደመወዝ ያህል ነበር።) የበለጠ ችሎታ ለነበረው ሰው አምስት መክሊት፤ መካከለኛ ችሎታ ለነበረው ሰው ሁለት መክሊት፤ ለመጨረሻው ደግሞ አንድ መክሊት ተሰጠው።

መከሊቶቹ ችሎታችንን ለመጠቀም ያለንን ዕድል ያመለክታሉ። አነስተኛ ዓቅም ለነበረው ሰው አምስት መከሊቶች ቢሰጡት ኖሮ ደግሞ በኃላፊነት ክብደት ይንኩታኩት ነበር። ትልቅ ችሎታ ለነበረው ሰው አንድ መከሊት ብቻ ቢሰጠው ኖሮ ለዝቅተኛ ግምት ይዳርገው ነበር። እግዚአብሔር ሥራንና ሥራውን ለማከናወን የምንችልበትን ዕድል የሚሰጠን ከችሎታችን አንጻር ነው። እኛ የምንኖረው በቍጥር 18 እና 19 መካከል በሚገኘው የጊዜ ገደብ ውስጥ ነው። እግዚአብሔር ከሰጠን ችሎታዎችና ስጦታዎች አንጻር አገልግሎቶቻችንን ተቀብለናል። ጌታን ግንኙን መከሊቶቹን ማበራከት ለእኛ የተሰጠን ዕድል ነው።

ሦስቱ አገልጋዮች ታማኝ በሆኑና ታማኝነት በጉደላቸው ሁለት ምድቦች ውስጥ ይጠቃለላሉ። ታማኞቹ አገልጋዮች መከሊቶቻቸውን ለጌታቸው ሥራ ሲያውሉ፤ ታማኝ ያልሆነው ግን መከሊቱን በምድር ውስጥ ቀበረ። በዕድሉቹ በመጠቀም ፈንታ ቀበራቸው! ሆን ብሎ ከፋት ባይፈጽምም፤ ምንም ነገር ባለማድረጉ ኃጢአት ከመፈጸሙ ሌላ፤ የጌታን አገልግሎት ትርፍ እያስቀረ ነበር።

ገንዘባቸውን በሥራ ላይ ያዋሉት ሁለቱ ሰዎች እያንዳንዳቸው ተመሳሳይ ሙገሳ ደርሶአቸዋል (ቁ. 21፤ 23)። ልዩነቱን ያመጣው መጠኑ ሳይሆን የሰዎቹ ዝንባሌ ነበር። እንደ አገልጋዮች ሆነው ቢጀምሩም ጌታቸው ግን ገዢዎች አደረጋቸው። በጥቂቱ ታምነው ነበርና ጌታ በብዙ ነገር ላይ ሾማቸው። አስቀድመው በሥራ ደክመው ነበር፤ አሁን ግን ደስታ ወደሰፈነበት ስፍራ ገቡ። ታማኝነታቸው ለእያንዳንዳቸው ለበለጠ አገልግሎትና ኃላፊነት የሚያበቃ ብቃት ሰጣቸው።

ሦስተኛው አገልጋይ ታማኝ ስላልነበር አልተሸለመም። ይህ ሰው አይሳካልኝም ብሎ ይሰጋ ስለነበር ጥረት አላደረገም። ሕይወትንም ኃላፊነትንም ፈራ። ይህም ስጋት ሽባ ስላደረገው መከሊቲቱ እንዳትጠፋበት ቀብሮ ጠበቃት። ቢያንስ ማድረግ የነበረበት ገንዘቡን እምብዛም አሳሳቢ ባልሆነው በወለድ አበድሮ ትርፍ ማግኘት ነበር። ይህንን ቢያደርግ ኖሮ እርሱን ችግር ላይ የሚጥለው ጉዳይ አልነበረም።

ለጌታ ስንል ከጠቀሜታ ላይ ሳናውለው የምንቀረውን ነገር ከነጭራችም ልናጣው እንችላለን። ጌታው ያልታመነውንና ትርፍ ያላስገኘውን አገልጋይ ከወቀሰው በኋላ መከሊቱን ወሰደበትና እጅግ ብዙ መከሊቶች ላሉት ተሰጠች።

አንዳንዶች ይህ ትርፍ ያላመጣው አገልጋይ እውነተኛ አማኝ አልነበረም ይላሉ። ዳሩ ግን ትርፍ ያለማስገኘቱ ቢረጋገጥም፤ እውነተኛ አገልጋይ ሳይሆን አይቀርም። ምንም እንኳ በወንጌላት ውስጥ «በውጭ

የሚገኘው ጨለማ» ገሃነመ እሳት የሚያመለክት ቢሆንም (ማቴ. 8:12፤ 22:13) ቊጥር 30 ላይ የተጠቀሰው ጨለማ ግን ገሃነመ እሳት የሚያሳይ አይደለም። ምሳሌዎች እውነትን ግልጽልጽ አድርገው የማያቀርቡ በመሆናቸው ሥነ-መለኮትን በምሳሌዎች ላይ ማነጽ አደገኛ ነው። ሰውየው በጌታ ፊት ቀርቦ የአገልግሎት ዕድሉን አጥቷል፤ ያገኘው ሽልማትም ሆነ ሙገሳ አልነበረም። በእኔ አስተሳሰብ በውጭ ያለው ጨለማ የተባለው ይኼ ነው።

ምናልባት አንዷን መክሊት የተቀበለው ሰው ያኛን መክሊት ብዙም ጠቃሚ እንዳይደለች በመቊጠር ሊገባታት ይችላል። አምስት ወይም ሁለት መክሊት እንኳ አልነበረውም። ለአንዲት መክሊት ደግሞ ምን አስጨነቀው? ምክንያቱም እርሱም እንደ ሌሎቹ ባለ አደራ ሆኖ በጌታ ተሹሞአልና። በዓለማችን አንዲት መክሊት የተሰጣቸው ሰዎች ባይኖሩ ኖሮ ብዙ ነገር ባልተሠራም ነበር። ያም ሰው አንዲቷን መክሊት ወደ ሁለት በማሳደግ ለጌታው ክብር ባስገኘ ነበር።

እነዚህ ሦስት ምሳሌዎች መገለጡን እንድንናፍቅ፥ እንድንጠባበቅና እስኪመጣም ድረስ በታማኝነት እንድንሠራ ያበረታቱናል። መንቃት፥ መመስከርና መሥራት አለብን። በሰዎች ዕይታ የተሳካልን ባንሆንም፥ ወይም ተወዳጅነትን ባናተርፍም፥ ታማኞችና ትርፋማዎች እስከሆንን ድረስ ሽልማታችንን እንቀበላለን።

የክርስቶስ ምጽአትና የአሕዛብ መንግሥታት (25:31-46)

ይህ ክፍል ኢየሱስ ክርስቶስ አሕዛብ ላይ እንዴት እንደሚፈርድ ይገልጽልናል። በቊጥር 32 ላይ «አሕዛብ» ሲል «መንግሥታት» ማለቱ ነው። ቃሉም በግሪክ ቋንቋ የግዑዝ ጾታ ነው። በመሆኑም በዚህ ቁጥር ላይ «እነርሱ» የሚለው ተባዕታይ ጾታን ያንጸባርቃል። ይህም ማለት መንግሥታት በኢየሱስ ክርስቶስ ፊት ይሰባሰቡና እንደ ግለሰቦች ይፈርድባቸዋል ማለት ነው። ይህም በቡድን ማለት፡- በኢትዮጵያ፥ በጀርመን፥ በኢጣሊያ፥ ወዘተ. የሚበየን ፍርድ ሳይሆን በእነዚህ አገሮች ውስጥ የሚኖሩ ዜጎች በግል የሚቀበሉት ፍርድ ነው።

ይህንን ፍርድ በራእይ 20:11-15 ከተገለጸው የነጭ ዙፋን ፍርድ ጋር ማደናገር የለብንም። አንዳንድ ምሁራን ሁለቱንም ምንባቦች አዋሕደው «አጠቃላይ ፍርድ» በማለት ቢጠሩትም፥ መጽሐፍ ቅዱስ ስለ «አጠቃላይ ፍርድ» የሚጠቅሰው አንዳችም ነገር የለውም። ይህ ፍርድ ከአርማጌዶን ጦርነት በኋላ በምድር ላይ የሚፈጸም ሲሆን፥ የነጭ ዙፋኑ ፍርድ ግን በሕዋው ላይ ይከናወናል («ምድርና ሰማይም ከፊቱ ሸሹ» ራእይ 20:11)። የዳኑ ሰዎች «የተዘጋጀላቸውን መንግሥት

እንዲወርሱ» ስለተነገራቸው (ቁ. 34)፤ በዚህ በማቴዎስ 25 ውስጥ የተጠቀሰው ፍርድ በምድር ላይ መንግሥት ከመመሥረቱ በፊት ይከናወናል። የነጭ ዙፋን ፍርድ ከክርስቶስ የ1 ሺህ ዓመት-ግዛት በኋላ ይፈጸማል (ራእይ 20 ከቀጥር 7 ጀምሮ)።

ከዚህ ክፍል ልናስወግደው የሚገባ ሌላም ስሕተት አለ። ይህ ምንባብ ደኅንነት በመልካም ሥራ እንደሚገኙ አድርጎ እንደሚያስተምር ማሰብ የለብንም። በጥልቀት ያልተከናወነ ምንባብ ባልንጀራን መርዳት በራሱ ደኅንነትን ለማግኘትና ወደ መንግሥተ ሰማያት ለመሄድ በቂ ነው ወደሚል መደምደሚያ ሊያደርስ ይችላል። ዳሩ ግን የምንባቡ መልእክት ከዚህ አሳብ የራቀ ነው። ማንም ሰው በዓለም ታሪክ ውስጥ በማንኛውም ጊዜ በመልካም ሥራው ደኅንነትን አላገኘም።

የብሉይ ኪዳን ቅዱሳን የዳኑት በእምነት ነበር (ዕብ. 11)፤ የአዲስ ኪዳን ቅዱሳንም በኢየሱስ ክርስቶስ ላይ ባላቸው እምነት ድነዋል (ኤፌ. 2፡8-10)። ዛሬም ሰዎች የሚድኑት በዚሁ መንገድ ነው። ለመዳን «መልካም አድርጉ» የሚለው ቃል መጽሐፍ ቅዱሳዊ መሠረት የለውም። አማኞች መልካምን ነገር ማድረጋቸው ትክክል ነው (ዕብ. 13፡16፤ ገላ. 6፡10)፤ ይሁን እንጂ የማያምኑ ሰዎች ደኅንነት የሚያገኙበት መንገድ በዚህ አይደለም።

በታሪኩ ውስጥ የነበሩትን ሦስት ቡድኖች ብናስታውስ፤ ይህንን ችግር ለማቃለል ይረዳናል፡-በጎች፤ ፍየሎችና ወንድሞች ነበሩ። ንጉሡ «ወንድሞቼ» ያላቸው እነዚህ ሰዎች እነማን ናቸው? እነዚህ ሰዎች በታላቁ መከራ ውስጥ የነበሩና ያመኑ አይሁዶች ሳይሆኑ አይቀሩም። እነዚህም የ144 ሺሆቹን መልእክት ሰምተው በኢየሱስ ክርስቶስ የሚታመኑ ሰዎች ናቸው። እነዚህ ሰዎች «የአውሬውን ምልክት» ስለማይቀበሉ (ራእይ 13፡16-17)፤ ለመግዛት ወይም ለመሸጥ አይችሉም ነበር። ታዲያ፤ እንደምን ሊኖሩ ይችላሉ? በክርስቶስ የሚታመኑ አሕዛብ ለወንድሞቹ በሚጠነቀቀው አዳኝ ብርታት ይኖራሉ።

በዚህ ፍርድ ውስጥ የሚያስገርመው ነገር በጎቹ በሰሙት ነገር መደነቃቸው ነው። ጌታ ኢየሱስ ክርስቶስን ማየታቸውና በችግሩ ጊዜ መድረሳቸው ትዝ አይላቸውም። ዳሩ ግን የሚያምኑትን አይሁዶች በፍቅር ሲያገለግሉ፤ ክርስቶስን አገልግለዋል ማለት ነው። የመነሻ ምክንያታቸው የመሥዋዕትነት ፍቅር እንጂ ሽልማት አልነበረም። በመሠረቱ፤ እነዚህ አሕዛብ ቤት የሌላቸውን አይሁዶች በመቀበላቸውና በመንከባከባቸው ሕይወታቸውን በገዛ እጃቸው ለማጣት እንደፈረዱ ያህል የሚቆጠር ነበር። ኢየሱስ ለደቀ መዛሙርቱ «እናንተን የሚቀበል እኔን

ይቀበላል» ብሎ ነበርና (ማቴ. 10:40) ይህ አለጥርጥር ወንድሞቼ ያላቸውንም የሚመለከት ነው።

«ፍየሎች» ተብለው የተለዩት ሰዎች በኢየሱስ ክርስቶስ ባለመታመናቸውና ለወንድሞቹ እንክብካቤ በማድረግ ያንኑ እምነታቸውን ባለመግለጻቸው ተፈረደባቸው። የአውራውን ምልክት ተቀብለው፤ ለራሳቸውና የራሳቸው ለሆኑት እንክብካቤ ቢያደርጉም በምድር ላይ ይሠቃዩ ለነበሩ አይሁዶች ግን ምንም ደንታ አልነበራቸውም (ራእይ 12:17)። ያለማድረግ ኃጢአት እንዳለ ሁሉ የማድረግ ኃጢአትም አለ (ያዕ. 4:17)። መልካሙን አለማድረግ ክፉ ከማድረግ ጋር ተመጣጣኝ ነው።

ሁለቱን አይሁዳዊ ይዘት ያላቸውን ዐረፍተ ነገሮች (ቁ. 34 እና 41)፡- ስናወዳድር አንዳንድ አስገራሚ እውነቶችን እናገኛለን። በመጀመሪያ ደረጃ፤ በጎቹ በአብ የተባረኩ ሲሆኑ፤ ፍየሎቹ «በአብ ተረግመው» እንደነበር አይናገርም። ውርስ በትውልድ ላይ የተመሠረተ ስለሆነና እነርሱም በእምነት ዳግም ተወልደው ስለነበር በጎቹ መንግሥቱን ይወርሳሉ።

መንግሥቱ የተዘጋጀው ለእነዚህ ለዳኑት ግለሰቦች ቢሆንም ቅሉ ዘላለማዊው እሳት የተዘጋጀው ደግሞ ለፍየሎች ስለመሆኑ ቊጥር 41 አይገልጽም። ገሃነመ እሳት የተዘጋጀው ለዲያብሎስና ለመላእክቱ ነበር (ራእይ 20:10)። እግዚአብሔር ከቶውንም ገሃነመ እሳትን ለሰው ልጆች አላዘጋጀም። እግዚአብሔር አስቀድሞ ሰዎችን ወደ ገሃነመ እሳት ለመስደድ እንደወሰነ የሚናገር ክፍል በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ አይገኝም። ሆኖም ኃጢአተኞች የሰይጣንን ድምፅ ሰምተው ቢከተሉት እርሱ የደረሰበት የገሃነመ እሳት ሥቃይ ይደርስባቸዋል። ሁለት ዘላለማዊ ፍጻሜዎች ብቻ አሉ፡- ክርስቶስን ለማይቀበሉት ፍጻሜአቸው የዘላለም ቅጣት ሲሆን፤ ክርስቶስን ለሚታመኑት ደግሞ የዘላለም ሕይወት ይሆናል።

በጎች የክርስቶስ የክብር ተካፋይ ለመሆን በመንግሥተ ሰማያት ውስጥ ይስተናገዳሉ። ቤተ ክርስቲያን ከክርስቶስ ጋር ስትገዛ፤ እስራኤል በነቢያት አማካኝነት በተሰጧት የተስፋ ቃሎች ፍጻሜ ሐሜት ታደርጋለች። ፍጥረት ሁሉ ከእግዚአብሔር ልጆች የክብሩ ነፃነትን ይጋራል (ሮሜ 8:19-21)። ኢየሱስ ክርስቶስ በኢየሩሳሌም በዳዊት ዙፋን ላይ ሆኖ ይገዛል (ሉቃስ 1:30-33)፤ ለሺህ ዓመታትም የሰላም ግዛት ይሆናል (ኢሳ. 11)።

ወደ ጓላ መለስ ብለን የደብረ ዘይቱን ስብከት መግለጫ ስንመለከት በርካታ እውነቶችን ልናስታውስ እንችላለን። በመጀመሪያ ደረጃ፥ እግዚአብሔር ከእስራኤል ጋር ያለውን ጉዳይ አልቋጩም። ኢየሱስ በዚህ ስብከት ግልጽ እንዳደረገው፥ እስራኤል ከበደሏ ትንጻና በመሢሐ ወደ ግመን ትመጣለች። በመሆኑም እግዚአብሔር ሕዝቡን አልጣላቸውም (ሮሜ 11 ከፋጥር 1 ጀምሮ)።

ሁለተኛ፥ የብሉይ ኪዳን የተስፋ ቃላት ስለ መንግሥቱ ፍጻሜአቸውን ያገኛሉ። ታላቁ የመከራ ጊዜ በምድር ላይ ለሚኖሩ ሰዎች በጣም አስቸጋሪ ጊዜ ቢሆንም፥ ለመንግሥቱ መወለድ ለሚደረገው ዝግጅት «የምጥ ጣር» ይሆናል። መከራው ወደ ክብር ይመራል።

ሦስተኛ፥ እግዚአብሔር በዚህ ዓለም ላይ ፍርዱን ይገልጣል። የአሁኑ ዘመን ግን «ከእግዚአብሔር ጋር ታረቁ» (2ኛ ቆሮ. 5 ከፋጥር 14 ጀምሮ) የሚል መልእክት የሚስተጋባበት የጸጋ ዘመን በመሆኑ፥ ዛሬ አውዳሚ ፍርዶችን አያመጣም። ቀደም ብለው የሰው ኃጢአቶች በመስቀል ላይ ብያኔያቸውን ስላገኙ ሰማያት በጸጥታ ይኖራሉ። እግዚአብሔር ለአንዴና ለመጨረሻ ጊዜ በልጁ በኩል ስለተናገረ በታላቁ መከራ ወቅት ፍርዶቹን እስኪያወርድ ድረስ ለዚህች ምድር ዳግም አይናገርም።

አራተኛ፥ እኛ ክርስቲያኖችና የቤተ ክርስቲያን አባላት እንደመሆናችን መጠን ምልክቶችን አንጠብቅም። «አይሁዶች ምልክት ይሻሉ» (1ኛ ቆሮ. 1፡22)። ኢየሱስ ለቤተ ክርስቲያኑ በአየር ላይ ከመቅጽበት ከመገለጡ በፊት ቀደም ብለው የሚታዩ ምልክቶች አልተሰጡንም። ይሁንና፥ ከእነዚህ የታላቁ መከራ ምልክቶች የአንዳንዶቹን ጅማራ ስንመለከት («ይህም ሊሆን ሲጀምር ...» ሉቃስ 21፡28) ፍጻሜው ሩቅ እንዳልሆነ እንረዳለን። ዓለም አቀፍ ውጥረቶች እና ችግሮች መባባስ፥ ዓለም አቤቱታዋን ለአንድ አምባገነን መሪ ወደምታሰማበት ጊዜ የተቃረበች ለመሆኗ ያመለክታል፤ ሰይጣንም እጩውን አሰናድቶ ይጠብቃታል።

በመጨረሻም፥ የትኛውንም የትንቢት አቋም ብንይዝ ኢየሱስ ተመልሶ እንደሚመጣ እናውቃለን። ክርስቲያኖች እንደመሆናችን መጠን ንቁዎችና ትጉዎች ልንሆን እንጂ ዕድላችንን ልናበላሽ አይገባም። ከፍተኛ ችሎታ ወይም እጅግ በርካታ ስጦታዎች ላይኖሩን ይችላሉ፤ ይሁንና በተሰጠን ጥሪ ታማኞች ልንሆን እንችላለን።

የንጉሡ ዝግጅት

ማቴዎስ 26: 1-56

በዚህን ጊዜ የሚታዩት ሁኔታዎች ሁሉ ለወሳኙ ጊዜ መቃረብ ፈጣን እገዛ እያደረጉ ነበር። ንጉሡም ለመሠቃየትና ለመሞት እየተዘጋጀ ነበር። ይህም ዝግጅት በሦስት ደረጃዎችና በሦስት የተለያዩ ስፍራዎች የሚከናወን ነበር። እነዚህን ደረጃዎች በምንመረምርበት ጊዜ በክርስቶስና በጠላቶቹ መካከል እየከረረ የመጣውን ግጭት ልንመለከት እንችላለን።

በቢታንያ፡ - በአምልኮና በሀብት መባከን ያለው ንጽጽር (26: 1-16)

ማቴዎስ የመጨረሻውን ሳምንት ክሥተቶች ቅደም ተከተላቸውን በትክክል ጠብቆ ስለማስፈሩ የሚነግረን ነገር የለም። በዚህ ነጥብ ላይ በቢታንያ የነበረውን ግብዣና ማርያም የፈጸመችውን ግሩም የአምልኮ ተግባር ለመግለጽ ሲል ወደኋላ መለስ ብሎ ይተርካል። የሃይማኖት መሪዎቹ በኢየሱስ ላይ ለማሲር ሲሰባሰቡ ወዳጆቹ ደግሞ ለእርሱ የነበራቸውን ፍቅርና መስጠት ለማሳየት ይሰባሰቡ ነበር። እንዲሁም፡ ማቴዎስ እነዚህን ሁለት ዘገባዎች በማያያዝ በማርያም አምልኮና በይሁዳ አሳልፎ መስጠት መካከል የነበረውን ግንኙነት አመልክቷል። ይሁዳ ወደ ካህናት ዘንድ በመሄድ እርዳታውን ያበረከተላቸው ከቢታንያው በደል በኋላ ነበር (ማር. 14: 10-11)። የጌታ ተግሣጽ የይሁዳን አሳልፎ የመስጠት ተግባር አፋጠነው።

የቢታንያው ግብዣ የተከበረው በለምጸሙ ስምዖን ቤት «ከፋሲካው በፊት በስድስተኛው ቀን» ነበር (ዮሐ. 12: 1)። ይህ ለምጸም በጌታ የተፈወሰ ይመስላል። በዚህ በዓል ላይ ቢያንስ 17 ሰዎች ነበሩ፡ - ስምዖን፣ ማርያም፣ ማርታ፣ አልዓዛር፣ ኢየሱስ እና አሥራ ሁለቱ ደቀ መዛሙርት። ማርታ በቤተሰቡ ውስጥ «የመሥራት» ባሕርይ ነበራትና አገለገለቻቸው (ሉቃስ 10: 38-42)። በዚህ ክሥተት ውስጥ ሦስቱ ተላፍ ሰዎች ማርያም፣ ይሁዳና ኢየሱስ ናቸው።

ማርያም (26: 7)፡ - ይህችን ቤት የማርታና የአልዓዛር እንት ብሎ የሚለያት ዮሐንስ ብቻ ነው። በወንጌላት ውስጥ ሦስት ጊዜ ብቻ የተጠቀሰች ስትሆን በእያንዳንዱ ጊዜ ከኢየሱስ እግር ሥር ተቀምጣ እናገኛታለን። ከእግሩ ሥር ተቀምጣ ቃሉን አዳመጠች (ሉቃስ 10: 38-42)። ከአልዓዛር ሞት በኋላ በጋዘን ተውጣ በኢየሱስ እግር ሥር ወደቀች (ዮሐ. 11: 28-32)፤ እንዲሁም፡ እግሩን ሽቱ በቀባችው ጊዜ

ከእግሩ ሥር ወድቃ ሰገደችለት (ዮሐ. 12 ከቀጥር 1 ጀምሮ)። ማርያም ጥልቅ መንፈሳዊነት የነበራት ሴት ነች። ከእግሩ ሥር በረከቷን ተቀበልች፤ ሽክሟን ከእግሩ ሥር አስቀመጠች፤ ከሁሉም የላቀውን እርሷነቷን ከእግሩ ሥር አናረች።

የወንጌል ዘገባዎችን በምናያይዝበት ጊዜ፡ ራሱንና እግሩን ሽቱ እንደቀባችና በጸጉሯም እግሩን እንዳበሰች እንረዳለን። ለሴት ጸጉሯ ክብሯ ነው (1ኛ ቆሮ. 11: 15)። ክብሯን ለጌታ ሰጠችና ያመጣችውን ግሩም ስጦታ በማበርከት አመለከችው። የቤቱን መዓዛ በግሩም ሽታ ያወደው ይኸው ግሩም ፍቅርና መሰጠት ነበር።

ከእግሩ ሥር ተቀምጣ ቃሉን ሰምታ ስለነበር፡ ማርያም ኢየሱስ ከጥቂት ጊዜ በኋላ እንደሚሞትና እንደሚቀበር ታውቅ ነበር። እንዲሁም ደግሞ አካሉ መበስበስን ስለማያይ ለአስከሬን የሚደረገው ባህላዊ እንክብካቤ እንደማያስፈልገው ታውቅ ነበር (መዝ. (16): 10፤ ዮሐዋ. 2: 22-28)። ስለዚህ ከሞቱ በኋላ አስከሬኑን ከመቀባት ይልቅ ከሞቱ በፊት ቀባችው። ይህም የእምነትና የፍቅር ተግባር ነበር።

ይሁዳ (26: 8-9)፡- ደቀ መዛሙርቱ የይሁዳን እውነተኛ ባሕርይ አያውቁም ነበር። በማርያም ላይ የሰነዘረው ትችት «መንፈሳዊ» ስለሚመስል ሁላቸውም ከእርሱ ጋር ወግነው ተቃውሞን ሰነዘሩባት። ይሁዳ ሽቱውን እንዲሸጥ የፈለገበትን ዓይነተኛ ምክንያት እናውቃለን፡- ገንዘቡ ወደ ግምጃ ቤቱ እንዲገባና ሰርቆ ለመውሰድ እንዲችል ነበር (ዮሐ. 12: 6)።

ይሁዳ በጣም አላዛኝ ሰው ነው። ከክርስቶስ ደቀ መዛሙርት እንደ አንዱ ለመሆን ተጠርቶ ነበር፤ ከሌሎችም ጋር የሐዋርያነትን ማዕረግ ተጉናጽፎ ነበር (ማር. 3: 13-19)። የመፈወስን ኃይል ተቀብሎ ነበር (ማቴ. 10: 1-4)፤ ምናልባትም በዚህ ኃይል ተጠቅሞ ሳይፈውስ አልቀረም። ሆኖም ለእግዚአብሔር ቃል መታዘዝ እንጂ ተአምራት የማድረግ ኃይል የደገንነት ማረጋገጫ ሊሆን አይችልም (ማቴ. 7: 21-29)።

ከደቀ መዛሙርቱ ቡድን ጋር ኅብረትና ከኢየሱስም ጋር አንድነት ይኑረው እንጂ ይሁዳ እውነተኛ አማኝ አልነበረም። ኢየሱስ የደቀ መዛሙርቱን እግር ባጠበበት ጊዜ ከመካከላቸው አንዱ (ይሁዳ) እንዳልነጻ ገልጾ ነበረ (ዮሐ. 13: 10-11)። ዛሬ ክርስቲያኖች ነን እንደሚሉ ብዙ

ሰዎች ይሁዳም በአማኞች ቡድን «ውስጥ» ነበር፤ ዳሩ ግን «ከእነርሱ» ወገን አልነበረም።

ማርያም ለኢየሱስ አንድ ነገር ለማድረግ በፈለገች ጊዜ ሁሉ አሳቧን የሚረዳላት ማንም ሰው እንዳልነበር ልብ በል። ማርያም ከአፋ ቃል ለመስማት ከእግሩ ሥር በተቀመጠች ጊዜ የገዛ እጎቿ የነበረችው ማርታ እንኳ አልተረዳችላትም ነበር። እንደዚሁም የኢየሱስን እግሮች በሽቱ በቀባች ጊዜ ይሁዳና ሌሎችም ደቀ መዛሙርት አልተረዱትም ነበር። አሁንም አልፃዛር ከተቀበረ በኋላ ኢየሱስን ለመቀበል ከቤቱ በወጣች ጊዜ፣ ወዳጆችዋና ጉረቤቶችዋ አልተረዱትም ነበር (ዮሐ. 11:28-31)። በሕይወታችን የመጀመሪያውን ስፍራ ለክርስቶስ በምንሰጥበት ጊዜ እርሱን እንከተላለን ከሚሉ ሰዎች ትችትና በአሳብ አለመገናኘት እንደሚያጋጥመን መጠበቅ አለብን።

ይሁዳ ኢየሱስን ለሦስት ዓመታት ከተከተለው፣ ቃሉን ከሰማና በአገልግሎቱ ከተጋራ በኋላ አሳልፎ የሰጠው ለምን ይሆን? አንድ እውነት ነገር አለ፡- ይሁዳ በሁኔታዎች የተገደደ ወይም አፋን ዘግቶ የተቀመጠ የመለኮት መሣሪያ አልነበረም። እርግጥ ከመሢሔ የቅርብ ተባባሪዎች አንዱ አሳልፎ እንደሚሰጠው ተተንብዮ ነበር (መዝ. (41):9፤ 55:12-14)። ዳሩ ግን ይህ እውነታ ይሁዳን በኃላፊነት ከመጠየቅ አያድነውም። ይህንን ትንቢት በመፈጸሙም ሰማዕት ነው ልንለው አይገባም።

የይሁዳን ልብና አእምሮ ሙሉ በሙሉ መረዳቱ ቢያዳግተንም ለመዳን በቂ ዕድል እንደነበረው አሳምረን እናውቃለን። በአብዛኛው ኢየሱስ ያስጠነቅቀው ነበር፤ በሰንበቱ ውስጥ ኢየሱስ የይሁዳን እግር ሳይቀር አጥቧል። ምናልባት፣ ይሁዳ በኢየሱስ አማካይነት የእስራኤልን የፖለቲካ ነፃነት የመገኘቱን ተስፋ ሳያምንበት አልቀረም። ኢየሱስ መንግሥቱን ከመሠረተ፣ ይሁዳም በገንዘብ ያዥነቱ ከሌሎች ላቅ፣ መጠቅ ያለ ሥልጣን ይኖረው ነበር። ኢየሱስ በተደጋጋሚ የፖለቲካ መሢሔ የመሆኑን አሳብ በእምቢተኝነት በደመደመበት ጊዜ ግን ይሁዳ በጠላትነት ተነሣበት። ሰይጣን በይሁዳ በኩል ፈቃደኛ የሆነ መሣሪያ ማግኘቱን ተመለከተ። በመሆኑም፣ ሰይጣን አሳቡን በይሁዳ ልብ ውስጥ አስገባ (ዮሐ. 13:2)፤ ከዚያም ኢየሱስን ለጠላት አሳልፎ ለመስጠት ይጠቀምበት ዘንድ ሰይጣን ጭራሹኑ በይሁዳ ውስጥ ገባ (ዮሐ. 13:27)።

ልባቸው ከእግዚአብሔር ዘንድ ርቆ ሳለ እግዚአብሔርን እናገለግላለን ለሚሉ ሰዎች የይሁዳ ሕይወት ዓይነተኛ ማስጠንቀቂያ ነው።

ዕድሎቻቸውንና ሕይወታቸውን ለሚያባክኑም ሰዎች ይኼ ሰው ጥሩ ማስጠንቀቂያ ነው። ይሁዳ ውድ ሽቱ በኢየሱስ ላይ ሲፈሰስ ተመልክቶ «ለምን ይባክናል?» አለ። ይሁንና የራሱን ሕይወት፣ ዕድሎቹንና ነፍሱን ጭምር በከንቱ አባከነ። ኢየሱስም «የጥፋት ልጅ» ብሎታል (ዮሐ. 17:12)፤ ቀጥተኛ ትርጉሙም «የብክነት ልጅ» የሚል ነው።

ኢየሱስ (26:10-16)፡- ሁልጊዜም የእርሱ የሆኑትን ስለሚጠብቅ ወዲያውኑ ለማርያም ጥብቅና ቆመ። ይሁዳንና ሌሎች ደቀ መዛሙርትን ገሥጾ እርስዋን ግን ፍቅር ለተሞላው ለዚያ የትሩፋት ምግባሯ አመሰግናት። ለኢየሱስ በፍቅር የተሰጠ ማንኛውም ነገር አይባክንም። የአምልኮ ተግባሯ ለኢየሱስ ልብ ደስታ፣ ለቤቱ ደግሞ መልካም መዓዛ ከማምጣት አልፎ ለዓለሙ ሁሉ በረከት ሆነ። የእርሷ ፍጹማዊ ፍቅር እኛንም ከሁሉም በላቀው ክርስቶስን ከሁሉም አብልጠን እንድናፈቅርና እንድናገለግለው ያበረታታናል። ምናልባትም የእንዲህ ዓይነቱን አገልግሎታችንን ውጤት እርሱን እስክናየው ድረስ በግልጽ ባይታወቀንም ለሌሎች ሰዎች በረከት ማስከተሉ የማይቀር ነው።

ኢየሱስ ደቀ መዛሙርቱን የወቀላቸው ለድሆች በመቂርቂራቸው አልነበረም። እርሱ ለድሆች ይገደው ነበር፤ እኛም ልናስብላቸው ይገባል። እርሱን ለማምለክ ያሏቸውን የዕድል በሮች እንዳይዘጉ እያስጠነቀቃቸው ነበር። ድሆችን የመርዳት ዕድል ሁልጊዜ ይኖራቸዋል፤ ከእርሱ እግር ሥር ወድቆ የማምለክንና እርሱን ሊቀብሩ የማዘጋጀትን ዕድል ግን ዳግመኛ የማያገኙት ነበር።

በሰገነት ላይ፡- በታማኝነትና አሳልፎ በመስጠት መካከል ያለው ንጽጽር (26:17-30)

ለፋሲካው በዓል ዝግጅት (26:17-19)፡- ለፋሲካ እራት የሚያስፈልጉትን አንዳንድ ነገሮች መገዛትና ማሰናዳት ያስፈልጋቸው ነበር። በተጨማሪም፣ በተጨናነቀቸው ኢየሩሳሌም ውስጥ በዓሉ ሊዘጋጅ የሚችልበትን ስፍራ ማግኘት ያስፈልጋቸው ነበርና ኢየሱስ ጴጥሮስንና ዮሐንስን እነዚህን አስፈላጊ ዝግጅቶች እንዲያከናውኑ ላካቸው (ሉቃስ 22:8)። የውኃ ማድጋ የተሸከመ ሰው ተከትለው እንዲሄዱና እርሱም ሰገነት ያለው ቤት (በደርብ ላይ የተነጠፈ ሰፊ አዳራሽ) እንደሚያሳያቸው ነገራቸው። ይህ የሴቶች ሥራ በመሆኑ፣ የሰውየው የውኃ ማድጋ መሸከም ያለተለመደ ነገር ነበር።

ጴጥሮስና ዮሐንስ ለበዓሉ ኅብስትና መራራ ሆምጣጤ እንዲሁም ወይን ማሰናዳት ነበረባቸው። አንድ እንከን የሌለበት በግ አግኝተው በመቅደሱ አደባባይ ሊያርዱና ደሙንም በመሠውያው ላይ ሊያስቀምጡ

ይገባቸው ነበር። የበጉም ሥጋ እንዳለ ተቀቅሎ ለበዓሉ መዘጋጀት ነበረበት።

ኢየሱስ አሳልፎ የሚሰጠው ማን እንደሆነ አስታወቀ (26:20-25)፡- እስከ መጨረሻው ድረስ፤ ደቀ መዛሙርቱ ጌታን አሳልፎ የሚሰጠው ከመካከላቸው አንዱ የነበረው ይሁዳ እንደሆነ አልተገነዘቡም ነበር። ኢየሱስ ይሁዳን ከሌሎቹ በተለየ መልክ ያየበት አንዳችም ምልክት አልነበረም፤ ይህም ለጌታችን ትዕግሥትና ፍቅር ልዩ ምስክርነት ይሰጣል። የፋሲካውን በዓል በሚያከብሩበት ወቅት ነበር ኢየሱስ አሳልፎ የሚሰጠው ሰው በመካከላቸው እንዳለ ያሳወቃቸው። ደቀ መዛሙርቱ አሳልፎ የሚሰጠው ማን እንደሆነ ለማወቅ ጓጉተው እርስ በርስ ተያዩ። ከዚያም፤ «እኔ አይደለሁም፤ ነኝ እንዴ?» እያሉ ይጠይቁት ጀመር። የጥያቄው አቀራረብ የሚያመለክተው «የለም» የሚል መልስ እንደሚጠበቁ ነው።

ይሁዳ በስተግራ በኩል ወደ ኢየሱስ ተጠግቶ ነበር፤ ይህ በበዓል ላይ የከብር ስፍራ ነበር። (ምናልባትም ይህ ነጥብ ደቀ መዛሙርቱ ከሁሉም ይልቅ የሆነው ማነው? በሚለው ርእስ ላይ ዳግም መከራከር የጀመሩበትን ምክንያት ሊገልጽ ይችላል። ሉቃስ 22:24-30 ተመልከት።) ዮሐንስም በቀኝ በኩል ወደ ኢየሱስ ተጠግቶ፤ ከደረቱ ላይ ተደግፎ ነበር (ዮሐ. 13:23)። እንጂራ፤ በተለይም በሆምጣጤ ዕቃ ውስጥ የተነከረ እንጂራ ተጋርቶ መብላቱ የወዳጅነት ምልክት ነበር። እንዲሁም ደግሞ ከጋባዥ እጅ ጉርሻ መቀበል ክብር ነበር። ኢየሱስም ጉርሻውን የሰጠው ለይሁዳ ነበር። (መዝ. (41):9)፤ ይሁዳም ጌታውን አሳልፎ ለመስጠት መቀረጡን በልቡ ይወቀው እንጂ፤ ጉርሻውን ተቀበለ። ለኢየሱስ ጉርሻውን መስጠት ቸርነትን የተሞላ የአቀባበል ተግባር ሲሆን፤ ለይሁዳ ጉርሻውን መቀበል አሳልፎ የመስጠት ሰይጣናዊ ተግባር ነበር።

የዚህን ክሥተት መለኮታዊና ሰብአዊ ጎኖች ቊጥር 24 ያሳየናል። ከመለኮታዊ አመለካከት አኳያ፤ የይሁዳ አሳልፎ የመስጠት ተግባር በቅዱሳት መጻሕፍት ውስጥ አስቀድሞ የተወሰነና የእግዚአብሔር ዕቅድ አካል ነበር። ዳሩ ግን ከሰብአዊ አመለካከት አንጻር፤ ይሁዳ ዋነኛ በደል የፈጸመና ለበደሉም ተጠያቂ ነበር። ምንም እንኳ እነዚህ መለኮታዊ ዕቅድና ሰብአዊ ኃላፊነት በአንድነት የእግዚአብሔርን ፈቃድ ለመፈጸም እንዴት አብረው እንደሚሠሩ ለመረዳት ሊያዳግተን ቢችልም፤ ሆኖም ግን የሚጋጩ ነገሮች ግን አይደሉም።

ይሁዳ የእንጂራውን ቊጥር ከተቀበለ በኋላ ሰይጣን ገባበት (ዮሐ. 13:27)። ከዚያም ኢየሱስን በእጃቸው አሳልፎ ለመስጠት ለሃይማኖት

መሪዎች የገባውን ቃል ለማጽናት ወጣ፤ በዚህ ጊዜ እንኳ ምን እንደሚያደርግ ሌሎች ደቀ መዛሙርት አላወቁም ነበር። «እርሱም ተራሹን [ጉርሻውን] ከተቀበለ በኋላ ወዲያው ወጣ፤ ሌሊትም ነበር» (ዮሐ. 13:30)። ያን ጊዜም ቢሆን ለይሁዳ ገና ብርሃን አልታየውም ነበር። በእውነት ለእርሱ ሌሊት ነው።

የቅዱስ ቊርባን መመሥረት (26:26-30)፡- ኢየሱስ አንድ አዲስ ነገር ማለትም ቅዱስ ቊርባን የመሠረተው ይሁዳ ከወጣ በኋላ ነበር (1ኛ ቆሮ. 11:23-34)። ከፋሲካው በዓል ግብዣ ውስጥ ሁለት ነገሮችን ማለትም ያልበካ ቂጣና ጽዋውን በመውሰድ ሞቱን ለማመልከት ተጠቀመባቸው። የተቋረሰው ቂጣ ለዓለሙ የተሰጠውን ሥጋውን ያመለክታል። «የወይን ፍሬ» (ቁ. 29) ለኃጢአት ይቅርታ የፈሰሰ ደሙን ያመለክታል። የምንባብ ክፍሉ በእነዚህ ሁለት ነገሮች ላይ የተለየ ወይም ምሥጢራዊ ነገር እንደተፈጸመባቸው አያሳይም። አሁንም ቂጣና «የወይን ፍሬ» ናቸው፤ ዳሩ ግን የጠለቀ ምሥጢር ይዘዋል፡- የኢየሱስ ክርስቶስን ሥጋና ደም ይወክላሉ።

የጌታ እራት የክርስቶስን ምጽአት ወደፊት በተስፋ አንድንጠባበቅ ያሳስበናል። እርሱ እስኪመለስ ድረስ ይህንኑ እራት መውሰዳችንን እንቀጥላለን (1ኛ ቆሮ. 11:26)። የፋሲካው በዓል ወደፊት የዓለምን ኃጢአት ወደሚያስወግደው የእግዚአብሔር በግ ያመለክት ነበር (ዮሐ. 1:29)። የጌታ እራት ደግሞ ይህ ታላቅ ሥራ እንደተፈጸመ ያስታውቃል።

በቊርባን 29 ላይ ኢየሱስ በወደፊት መንግሥቱ ስለሚኖረው ክብር ጨምሮ ገልጾአል። ኢየሱስ ከትንሣኤው በኋላ ዳቦ፣ ዓሣና ማር ቢበላም (ሉቃስ 24:41-43፤ ዮሐ. 21:9-15)፣ የወይን ፍሬ እንደጠጣ የሚያመለክት ዘገባ አልተጠቀሰም። በሕዝቡ ዘንድ ተቀባይነት በማጣት የሚደርስበትን ውርደትና በመስቀል ላይ ሥቃይ ቢታየውም በመሥዋዕትነቱ የተነሣ የሚመሠረተውን መንግሥት ወደፊት አሻግሮ ይመለከት ነበር። በፋሲካ በዓል ቀን በባህል አራት ጽዋዎች የሚጠጡ ሲሆን፣ እያንዳንዱም ጽዋ በዘጸአት 6:6-7 ከተሰጡት የተስፋ ቃሎች ከአንደኛው ጋር ይዛመድ ነበር። ኢየሱስ ለቅዱስ ቊርባን የተጠቀመበት በሦስተኛው ጽዋ ሲሆን፣ ይህም («አድናችኋለሁ») የሚለውን የግዳን ሥራ የሚያመለክት ነበር። አራተኛው ጽዋ መንግሥቱ እስኪመሠረት ድረስ ተፈጻሚነት አይኖረውም።

ኢየሱስና ደቀ መዛሙርቱ ከሰገነቱ ከመውጣታቸው በፊት የዘመሩት መዝሙር የባህላዊ ዝግሬዎች ከፊል ነበር (መዝ. 115-118)። እነዚህን

መዝሙሮች ከኢየሱስ ክርስቶስ ሞትና ትንሣኤ ጋር በማያያዝ አንብብና ምን ያህል አዲስ ትርጉም እንደሚሰጡ ተመልከት። እንደዚሁም ጌታችን ተቀባይነት አጥቶ፤ መከራና ሞት ከፊቱ ተጋርጠውበት ላለ፤ ለእግዚአብሔር የምስጋና ዝማሬ ለማቅረብ መቻሉን ላንድ አፍታ ከልብህ አስበው።

ጌቴሴማኒ፡ - በመሸነፍና በመጋፈጥ መካከል ያለው ንጽጽር (26:31-56)

ጌታችን ብዙውን ጊዜ ለዕረፍት የሚገለልበት በደብረ ዘይት ላይ በሚገኘው የአትክልት ስፍራ ነበር (ዮሐ. 18:2)። ጌቴሴማኒ ማለት «የወይን መጭመቂያ» ማለት ሲሆን፤ በዚያ የአትክልት ስፍራ ጌታችን ካሳለፈው የሥቃይ ጊዜ አኳያ እውነትም «የመጭመቂያ» ስፍራ ነበር።

ጌታ ደቀ መዛሙርቱ እንደሚለዩት አስታወቀ (ቁ. 31-35)፡- ምናልባት ይህ አሳብ የተገለጸው ጠላቶቹ በቡድን ሆነው ወደ አትክልቱ ስፍራ ማምራት በጀመሩበት ጊዜ ይሆናል። ብዙውን ጊዜ ጴጥሮስ ብቻ ጌታን እንደካደ በማሰብ በእርሱ ላይ ጣታችንን እንጠቀሳለን፤ ዳሩ ግን ደቀ መዛሙርቱ ሁሉ የጴጥሮስ ተባባሪዎች ነበሩ። ኢየሱስ ደቀ መዛሙርቱን ለማስጠንቀቅ ዘካርያስ 13:7ን ጠቅሶአል፤ ከሞት ተነሥቶ በገሊላ እንደሚቀድማቸውም ተስፋ ሰጥቶአቸዋል። የሚያሳዝነው ግን ደቀ መዛሙርቱ ለትንሣኤው ተስፋ ተገቢውን ትኩረት አለመስጠታቸው ነው። ሆኖም በትንሣኤው ዕለት በገሊላ እንደሚያገኙት መላእክት አስታወሷቸው (ማቴ. 28:7፥ 10)።

የጴጥሮስ ጌታን የመካድ ኃጢአት የተጀመረው ከጌታ ጋር በተሟገተ ጊዜ ነበር። ጴጥሮስ «ሁላችሁም» የምትለውን ቃል እርሱንም እንድትጨምር አልፈለገም ነበር። ጌታችን ጴጥሮስን ከማሳመን ይልቅ «ሦስት ጊዜ ትክደኛለህ!» የሚል የግል ማስጠንቀቂያ ሰጠው። ጴጥሮስ እራሱን ከሌሎቹ እንደሚሻል አድርጎ ቢቈጥርም ኢየሱስ ግን ከሌሎቹ የባሰ ፈሪ እንደሚሆን አስታወቀው።

ጴጥሮስ ለኢየሱስ በሰጠው ምላሽ በጋለ ስሜት ተነሣሥቶ ስለእርሱ የተነገረውን መቃወም ነበር፤ ሌሎችም ደቀ መዛሙርት ተቃውሞውን ደገፉለት። ጴጥሮስ የጌታን ቃል ቢያዳምጥና ቢታዘዝ ኖሮ ጌታውን ሦስት ጊዜ አከታትሎ ባልከዳው ነበር።

የኢየሱስ መሰጠት ተፈጻሚ (ቁ. 36-46)፡- ስምንቱን ደቀ መዛሙርቱ በአትክልቱ ስፍራ መግቢያ ላይ በመተው ጴጥሮስን፤ ዮሐንስንና ያዕቆብን ይዞ ወደ አትክልቱ ውስጥ ርቆ ገባ። እነዚህን ሦስት ሰዎች ለይቶ ሲወስድ ይህ ሦስተኛ ጊዜው ነበር። የጌታ መልክ

በተለወጠበት ተራራ ላይ (ማቴ. 17 ከቁጥር 1 ጀምሮ) እና የኢያኢሮስን ልጅ ከሞት ባስነሣበት በኢያኢሮስ ቤት አብረውት ነበሩ (ሉቃስ 8 ከ ቁጥር 49 ጀምሮ)። እነርሱንም ነቅተው እንዲጸልዩ ነገራቸው። ወደ ቀውጢ ጊዜ እየገባ ስለነበር የደቀ መዛሙርቱ ከእርሱ ጋር መሆን ያበረታታው ነበር።

በአትክልቱ ስፍራ ጌታችንን እንዲህ ያወከው የሞት ፍርሃት እንደሆነ አድርገን ማሰብ የለብንም። ሞትን በድፍረትና በሰላም ተጋፈጠው እንጂ፣ አልፈራውም። አባቱ ያዘጋጀለትን «ጽዋ መጠጣት» ነበረበት፤ ይህም የዓለምን ኃጢአት በጫንቃው ላይ መሸከም ማለት ነበር (ዮሐ. 18:11፤ 1ኛ ጴጥ. 2:24)። በርካታ መንፈሳውያን ከእምነታቸው የተነሣ ታስረዋል፤ ተገርፈዋል፤ ታርደዋልም። ዳሩ ግን ለሰው ልጅ ኃጢአትና መርገም ምትክ የሆነው ኢየሱስ ብቻ ነበር (2ኛ ቆሮ. 5:21፤ ገላ. 3:13)። እግዚአብሔር የእርሱ ከሆኑት ማንንም ችላ ብሎ አያውቅም፤ ልጁን ግን ዝም አለው (ማቴ. 27:46)። ኢየሱስ በፈቃዱ የጠጣልን ይህንን ጽዋ ነበር።

ኢየሱስ ከእግዚአብሔር ፈቃድ ጋር እየታገለ ወይም ፈቃዱን እየተቃወመ አልነበረም። ራሱን ለእግዚአብሔር ፈቃድ እየሰጠ ነበር። እንደ ፍጹም ሰው አስጨናቂውን የኃጢአት ሸክም ተሸከመ፤ ቅዱስ ነፍሱም በዚህ ታወከች። ይሁንና እንደ እግዚአብሔር ልጅ፣ ይህ በዓለም ውስጥ የሚፈጸመው ተልእኮው እንደሆነ ያውቅ ነበር። በዚህም ትዕይንት ውስጥ የሰብአዊነቱና የአምላክነቱ ምሥጢር በግልጽ ታይቷል።

ጴጥሮስና ደቀ መዛሙርት ጓደኞቹ እስከ ሞት ድረስ ታማኝ እንደሚሆኑለት ቃል ኪዳን የገቡለት ቢሆንም፣ በእንቅልፍ ዝለው ወደቁ። መከራ ከደጅ ቀርቦ ስለነበር ለራሳቸው መጸለይ ነበረባቸው። ነቅተው ከእርሱ ጋር ቢጸልዩ ኖሮ ለጌታቸው ምንኛ መልካም መጽናኛ በሆነ ነበር። ይሁንና እነርሱ ደክመው ወደቁ፤ ጌታቸው ግን በተሳካ ሁኔታ ፈጸመው።

ጌታችን ተያዘ (ቁ. 47-56)። ኢየሱስ ይሁዳና የሚይዙት ባለሥልጣናት እንደቀረቡ አውቆ የሚያንቀላፋትን ደቀ መዛሙርት ለሚመጣው ነገር እንዲዘጋጁ ቀስቀሰ። ይህ የወታደሮች ጭፍራና የቤተ መቅደስ ጠባቂዎች መሣሪያዎችንና ችቦዎችን አንግበው መምጣታቸው ይሁዳ በእርግጥ ኢየሱስን እንዳልተረዳው ያመለክታል። ይሁዳ ኢየሱስን ለመያዝ ከአትክልቱ ስፍራ ውስጥ መፈለግና ደቀ መዛሙርቱንም መውጋት እንዳለባቸው አስቦ ነበር። ዳሩ ግን ኢየሱስ ወደ እነርሱ መጥቶ፣ ራሱን በጸጥታ ሰጠ። ኢየሱስ ማንነቱን ለወታደሮቹ ስለ ተናገረ የይሁዳ የመሳም ምልክት እንኳ አያስፈልግም ነበር።

ይሁዳ የነካውን ነገር ሁሉ ሲያረክሰው መመልከት እጅግ ያሳዝናል። ስሙ «ምስጋና» የሚል ትርጉም ቢኖረውም፤ ዛሬ ልጁን «ይሁዳ» ብሎ የሚሰይም ወላጅ የለም። መሳምን አሳልፎ የመስጠት መሣሪያ እንጂ የፍቅር ምልክት አላደረገውም። በዚያን ዘመን፤ ደቀ መዛሙርት መምህራቸውን የመሳም ልማድ ቢኖራቸውም፤ ይኼ ግን የመገዛት ወይም የአክብሮት ምልክት አልነበረም። የግሪክ አንቀጾች ይሁዳ ኢየሱስን ደጋግሞ እንደሳመው ያመለክታሉ።

በዚህ ጊዜ ከደቀ መዛሙርቱ አንዳንዶቹ፤ «በሰይፍ እንውጋቸውን?» ሲሉ ጥያቄ አቀረቡ። በሰንበት ላይ ከእነርሱ ጋር ሳለ ኢየሱስ ስለ ሰይፍ ነግሮአቸው ነበር (ሉቃስ 22:31-38)። ኢየሱስ ለተለየ ዓይነት ሕይወት እያዘጋጃቸው ነበር። እነርሱን ለመንከባከብና ለደኅንነታቸውም በማሰብ በሰጣቸው ማናቸውም መንፈሳዊ መሣርያ መጠቀም ነበረባቸው። በጥላቻ በተተበተበ ዓለም ውስጥ እንደሚኖሩና እርሱም እነርሱን ለመርዳት ሁልጊዜ ተአምር እንደማይሠራ ማስታወስ ነበረባቸው።

ችግሩ ግን፤ ደቀ መዛሙርቱ እርሱ ያስተማራቸውን ነገር በሌላ መተርጉማቸው ነበር። እንደተለመደው፤ ቀጥተኛውን ትርጉም ወሰዱ። «ይኸው፤ እዚህ ሁለት ሰይፎች አሉ።» እርሱም «ይበቃል» አላቸው (ሉቃስ 22:38)። ጴጥሮስ ከቃሉ ጋር ተሟገተ፤ ቃሉን ካደ፤ እንዲሁም ቃሉን ተላለፈ (ባንቀላፋ ጊዜ)። አሁን ደግሞ ከቃሉ ቀድሞ ይሮጥና ኢየሱስን ለመርዳት በነበረው ቅንዓት፤ የማልኮስን ጆሮ በሰይፍ ቆረጠ (ሙሴ በግብጽ እንዳደረገው - ዘጸ. 2:11-15)። ምን ማድረግ እንደሚገባው የጌታን ትእዛዝ ሳይጠብቅ ጴጥሮስ ፈጣን እርምጃ በመውሰድ በሥጋዊ ኃይል ተማመነ። ኢየሱስ የማልኮስን ጆሮ ባይፈውስ ኖሮ፤ ምናልባትም በጎልጎታ ጴጥሮስን ጨምሮ፤ አራት ሰዎች በተሰቀሉም ነበር!

በቤተ መቅደሱ ውስጥ ጠባቂዎች ሳያስሩት የመቅረታቸው እውነታ የሚያመለክተው መለኮታዊ የጊዜ ሰሌዳ ሕይወቱን ይቆጣጠረው እንደነበረ ነው። እነዚህ ነገሮች በዕቅድ እንጂ በአጋጣሚ አልተፈጸሙም ነበር። ሁሉም የእግዚአብሔር ዕቅድ አካል ነበር፤ ግን ለድርጊቱ ተጠያቂዎች መሆን የሚገባቸው ክፉዎቹ ሰዎች ነበሩ። «ይህም ሰው እግዚአብሔር አስቀድሞ ባቀደውና ባወቀው አሠራር መሠረት ለእናንተ ተላልፎ ተሰጠ፤ እናንተም በዓመፀኞች እጅ እንዲሰቀልና እንዲሞት አደረጋችሁት» (የሐዋ. 2:23 - አዲስ ትርጉም)።

በመሠረቱ፡ ኢየሱስን ለማሰር ምንም መብት አልነበራቸውም፤ ምንም ሕግ አልተላለፈም፤ በደልም አልፈጸመም። ሆኖም ግን ልክ እንደተራ ሌባ ያመነጫቸውት ነበር፤ ዳሩ ግን እውነተኛው ሌባ ይሁዳ ነበር። እርሱን ለማዳን በድፍረት የፎከሩ ደቀ መዛሙርቱ ትተውት ሸሹ። «እነሆ፡ እያንዳንዳችሁ ወደ ቤት የምትበታተኑበት እኔንም ለብቻዬ የምትተዉበት ሰዓት ይመጣል፤ አሁንም ደርሶአል፤ ነገር ግን አብ ከእኔ ጋር ስለሆነ ብቻዬን አይደለሁም» (ዮሐ. 16:32)። ወደ በኋላ፡ አብም እንኳ ይተወዋል!

ሁላችንም መወሰን አለብን፡- ሰይፍ ወይስ የሞት ጽዋ? የእግዚአብሔርን ፈቃድ እቃወማለሁ ወይስ ለእግዚአብሔር ፈቃድ እገዛለሁ? ብዙውን ጊዜ ከጽዋው ጋር ሥቃይና መከራ አለ፤ ይሁን እንጂ ያ መከራ ወደ ክብር የሚመራን መንገድ ነው። አብ በተለይ ለእኛ እንደሚሰማማ አድርጎ ያዘጋጀው ስለሆነ ጽዋውን መፍራት የለብንም። የቱን ያህሉን ልንገነጩው እንደምንችል ስለሚያውቅ ይዘቱን በጥበብና በፍቅር ይቀምመዋል።